

*Výběr z Farních kronik
Sopoty - Sobíňov*

K. J. rok 1988

VÝBĚR Z FARNÍCH
KRONIK

SOPOTY - SOBÍŇOV

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

ZPRACOVAL K.J.:

ROK 1988.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

VÝBĚR Z FARNÍCH KRONIK

SOPOTY - SOBÍŇOV

oooooooooooooooooooooooooooo

ROK 1988.

K. J.

oooooooooooooooooooooooooooo

ÚVODEM:

oooooooooooo

Nesudme předky, nesudme ani dnes,
že dříve, nebo dneska, ten a ten člověk kles.
Nesudme jejich činy, nemáme na to právo,
vždyť my klesáme taky, až někdy není zdrávo.

Lehké odsoudit činy, poklesky našich bratří,
neboť na chyby druhých, lehčeji se nám patří.
Však správně sebe vidět s omyly chybných kraků,
na to přijdeme mnohdy, až za několik roků.

Těžké je sobě přiznat, že zlé jsme konali dílo,
že marná naše činnost, že marné všechno bylo.
Budtež nám vzorem vždycky, jen spravedlivé činy,
předků i našich přátel, by neměli jsme viny!

oooooooooooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooooooooooo

velice moc významné početné a rozsáhlé množství

jiných poznatků než jen o

č. Elektro - ... až do dne, kdy prozradil J. P. Š. a

č. výrobce, když už všechno bylo vystaveno.

Na této výrobcově slavnosti se všechny, kdož vysloužili
jeho výrobu, vzdaly.

J. P. Š. vlastní výrobu, voda živě počítaná a množství
a číslované díly se vzdávají, a tímž i vymýšlení výroby

je vzdáváno.

T. J. Š. vlastní výrobu, voda je vzdávána vzdáleně, voda vzdá-
vána je vzdálena.

J. P. Š. vlastní výrobu, voda je vzdávána vzdáleně,

na chodou živouho vzdálení, voda živě počítaná, voda vzdá-
vána je vzdálena, a tímž i vymýšlení výroby, a výro-
bavé výrobcu vzdávána je voda.

Výroba byla vydávána k 1990 životu J. P. Š., vzdálen-

opatřená silným zámkem a ostatním příslušenstvím byla pořízena v r. 1838. Vpravo od této brány jsou malá jednokřídlová dvířka. U hřbitovní kaple jsou jednokřídlové dveře pro východ ze hřbitova a na hřbitov. Ze hřbitova na farní dvůr vedou jednokřídlová dvířka. Kostnice je klenutá pod hlavním portálem kostela.

S o p o t y 21. srpna 1843.

František Opatřil lokalista

Jan Bružák

Jan Bartoš

oooooooooooooooooooooooooooo

Překlady z německy psané farní kroniky č. 1 - František Reiniš Sobíňov, v prosinci 1959

Na 2 listě první pamětní farní kroniky sopotské čteme o loupeži spáchané r. 1710 ve chrámu sopotském toto:

Toho roku v'loupali se zloději oknem do kostela a odcizili z Milostného posvátného obrazu Mariánského, všecky zlaté a stříbrné předměty, obětované přemnohými zbožnými poutníky. Při této loupeži byl obraz protržen a způsoben v něm otvor dvou prstů v šíři. Zloději odcizili i památný prastarý kalich, který zcela neporušený ukryli v blízkém lese pod kořeny stromů. Když byli dopadeni, doznali, že byli trýzněni svědomím a všecky uloupené drahocenosti vrátili. Údinem však velkým byli všichni jati, co obraz posvátný znovu ověšovali vrácenými obětinami, že týž, ač se ho ruka lidská nedotkla od okamžiku poškození, byl opět zcelen a neporušen. - Tak praví zpráva převzatá z úst hodnověrného svědka, tehdejšího děkana a vikáře polenského Pavla Haberlanda.

Na 5. listě první pamětní knihy podotýká pisatel, že z přemnohých nezčetných milostí a divů, které Bůh ve prospěch ctitels Mariánských učinil, vypravuje jen některé.

Polenský měšťan Josef Heyn s manželkou Kateřinou obrátili se s důvěrou a úpěnlivou prosbou o přímluvu u Boha k Panně Marii Sopotské r. 1692. Toho roku narodilo se jim úplně slepé dítko ANna. Když žádné prostředky nepomáhaly, odnesli dcerušku do sopotského chrámu, kde pokorně přijali svátost pokání a Nejsvětější Svátost Oltářní a dítě před Mariánským obrazem obětovali s úmyslem, aby nabyla zraku, což se také stalo v téže chvíli, co dítě bylo Matce Boží obětováno.

Pisatel poznamenává, že ~~je~~ co farář v Krucemburku jako dospělou ženu znal, že do chrámu sopotského každým rokem docházela a Matce Boží díky vzdávala. Po svůj celý život nikdy očním neduhem nechuravě, la.

O jiném zázračném uzdravení vypravuje pisatel na tomže listě takto:

Veliký ctitel a horlitel Mariánský, František Mařák, bývalý hlavní úředník polenského panství Dietrichsteinského, který se zasloužil o znovuzřízení chrámu v Krucemburku, onemocněl ve vysokém věku v době svého pobytu v Brně smrtelnou nemocí, vodnatelností. Nemoc se více horšila, lékaři vzdali se vší naděje, léčebné prostředky všecky selhaly, nemocný obrátil se, jsa od lékařů opuštěn, se vší důvěrou k Bohu o vrácení zdraví. O přímluvu prosil i Matku Boží, jejíž obrázek sopotský měl doma nad svým lůžkem. Matce Boží se zavázal, že když se uzdraví, vykoná na poděkování pouť k Matce Boží do Sopot. Opravdu se ~~uzdravil~~, otoky zmizely, takže lékaři užasli a uzdravení museli chápati co zázrak. Mařák František svému závazku dostál a do Sopot putoval, aby Panně Marii vzdal povinné díky. Na důkaz vděčnosti věnoval sopotskému chrámu dva stříbrné svícny, které byly později přeformovány na věčnou lampu. Dále věnoval chrámu sopotskému mešní roucho a zvláštní stříbrnou vázu s ~~vyrytým latinským nápisem~~, jenž přeložen do české řeči zní: ~~Pomoc lidská když scházela~~, jedinou spásou mně ubohému byla vždy Maria. Spolehliví zachránci, Bůh a Maria přišli vždy vstříč ku pomoci. V latinském textu velká písmena, vyznačující číslice znamela letopočet 1718, kdy byl nápis do okraje vázy vryt.

František Mařák byl ještě živ 10 let. Každý rok posílal sopotskému chrámu na oltář voskové svíce, až v Brně v Pánu zesnul.

Na 6. stránce prve pamětní knihy sopotského chrámu se vypravuje:

Svobodná paní ze Stambachu, rozená Dobřenská, ochuravěla jako mladá dívka štítnou žlázou, což hyzdilo její zevnějšek. Její rodiče, majitelé panství na Slavíkově, jednu míli od Sopot vzdálém, se tím velmi rmoutili. Pojali úmysl obrátiti se o přímluvu u Boha k Panně Marii a úmysl ten také uskutečnili. Po sedm týdnů vždy v sobotu putovali do Sopot a zde před Milostným obrazem Matky Boží svou prosbu o uzdravení dcery přednášeli. Když sedmou sobotu naposled o přímluvu prosili, dali choré dceři dukát s výzvou, aby jej položila na oltář Panny Marie. Stalo se tak a ~~že~~ když dcera se schodů oltářních sestupovala, v té chvíli štítná žláza zmizela. Rodiče jati nesmírnou radostí na d zázračným uzdravením dcery Magdalény, se slzicím zrakem, Bohu děkovali a velebil Ho. Vyprávěč tohoto zázraku v závěru podotýká, že to vše mu ústně ve staré sopotské kapli roku 1740 vypravovala uzdravená baronka Magdaléna ze Stambachu u přítomnosti přemnohých věřících, když za příčinou poděkování připutovala do Sopot s velkým průvodem až

z kraje žateckého, mnoho mil od Sopot vzdáleného. Tehdy na stavbu kaple věnovala 230 zlatých.

O dalším zázračném uzdravení, týž pisatel vypravuje:

Na den Zvěstování Panny Marie roku 1749 pojala útočiště k Matce Boží Anna Secwaldtová, manželka sklenářského mistra Karla Secwальda. Zanítila se jí noha tak nebezpečně, že měla být amputována. Ve zmíněný den dala se ve velkých bolestech dovezti povozem z místa svého pobytu, ze vzdálené Vortové do sopotského chrámu, před Milostný obraz Panny Marie. Byla připravena přijmout svaté svátosti, nemohla však ani sedět ani klečet, kála se tedy pokorně zleže a přijala tak i Velebnou Svátost. Odsloužil jsem mše svatou, vypravuje kněz pisatel ubírám se z kostela a tu mě překvapila kajícnice Anna Secwaldtová, jak sama kráčí po schodech z kostela, nikým nepodpírána, zcela volně, samostatně a jak jí kanou slzy radosti z očí, že se přímluvou Matky Boží pozdravila. To se odehrálo - pokračuje vypravěč - u přítomnosti davu lidí. Uzdravená a nejvýš rozradostněná žena věnovala na bohoslužebné potřeby 12 dukátů. Do chrámu sopotského dochází o každém svátku a vzdává díky za uzdravení. Z jejího popudu věnoval její manžel 200 zl. na církevní potřeby. Těmi slovy končí pisatel své vyprávění.

ooooooooo

Z kroniky č. 2.

Rok 1880.

Forsan et haec memoranda sunt! Česky: Snad i toto je hodno záznamu!

Z 12 ho na 13 ho srpna po půlnoci rozvodnila se řeka Doubravka protékající sopotské rybníky tak velice, že kdyby rybníky tu dobu nebyly vypuštěny celým Sopotům by hrozilo zatopení. Voda naplnila rybník sopotský až zároveň s hrází a byla tak dravá že uprostřed podemlela pevný kamenný můstek a i s částí hráze ztrhala a odnesla. Lidé vidouce hrozící nebezpečí, pomýšleli na odnášení svého majetku na bezpečnější místa. Den před tím, ani zdání lid neměl o povodni a pokojně se odebral na lože, byly některé školní dítky v Sopotech, zvláštním, nepochopitelným Božím vnuknutím obdařeny, že s bázni a s pláčem svým rodičům i jiným vyprávěly jaké nebezpečí Sopotům v noci hrozí, že bude velká povodeň. Nenechaly se dítky ony dny upokojiti, prosily své rodiče večer, aby spáti nechodili, samy pak své věci skládati počinaly, že pryč utekou. Rodiče tážící se jich, odkud to vědí, odvolávaly se všechny na školu, že prý jim to řekl velebný pán, že 13 srpna před sopotskou poutí o Nanebevzetí Panny Marie v Sopotech bude povodeň. Tehdá byl administrátorem fary sopotské Jan Bělský, zapisovatel této velmi památné události, která na novo zdá se dosvědčovati, že Sopoty, co poutní místo míti musí nevšední význam.

Ten týž /administrátor Bělský/ o ničem takovém ve škole neřekl dítkám a ani říci nemohl, protože již od 1. srpna byly škořní prázdniny. Nejvíce ze všech dítek byla vylekána Terezie Seguensová, dcera sopotského hospodského z č. 14 - a Adolf Hartman, syn Bernarda Hartmana, tkalcovského faktora v Sopotech č. 25- oba to žáci z III. třídy.

ooooooooooooo

Rok 1889.

Že až dosud ruka Matky Boží není zkrácena, podává důkaz dopis, který dne 28. ledna 1889 obdržel zdejší duchovní správce.

Dopis zní:

Tento dárek posílám z povinného slibu, když moje matka na lůžku těžce nemocná ležela a žádná naděje k životu již nebyla. Já z toho velice zarmoucen, prosil jsem Pannu Marii Sopotskou o přímluvu, ze kterou jsem tento dárek slíbil.

K mé radosti a velikému dílu moje matka se už pozdravila.

Jan Kučírek z Poděbab číslo 24.

To zasílám na světlo na hlavní oltář Panny Marie!

K dopisu tomuto bylo přiloženo 5 zlatých.

ooooooooo

Rok 1897.

Manželům Janáčkovým z Nové Vsi č. 21 se velmi nebezpečně rozzárala na tyfus dcera Anna. Lékaři nedávali naděje na uzdravení a tu paní Janáčkové učinila slib že, jestli se jim dcera uzdraví, koupí pro zdejší chrám Páně pláštík na ciborium.

Dcera se uzdravila a paní Marie Janáčková daný slib splnila tím, že na onen pláštík poslala podepsanému faráři 10 zlatých s žádostí, aby za ně pláštík na ciborium koupil.

Václav Havlík.

ooooooooooooo

Rok 1883.

Zapsal P. Antonín Janáček - strana 400.

Povodeň na předešlé stránce /399/ připomenutá opakovala se roku 1883 v rozměru ještě větším. Dne 19. června spustil se liják průtrží mračen se podobající, kterých úplných 24 hodin trval. Z Raneckých a Krucemburských rybníků přihnaly se takové spousty vody, že most u Sopot nestačoval, nýbrž voda třemi stramami přes hráz přetékala. Bílecký rybník nemoha návalu vody odolati, strhal se dne 20 ho o 9 ti hodinách večer. Mohutným otvorem hrnoucí se voda zatopila blíže řečiště se nalézající domky, 8 na počet, které skoro vesměs úplně pod vodou stály a buď zcela neb částečně pobořeny byly. Most přes státní silnici okamžitě stržen a pryč odnešen byl. Též dále nadělala tato povodeň na mlýnech, rolích a lukách veliké škody.

oooooooooo

Rok 1885.

V noci na 16 ho května 1885 panovala prudká vichřice spojená se sněhovou vánicí, která obzvláště k ránu silně zuřila. Na sv. Jana Nepomuckého poskytovala celá krajina úplně zimní pohled. Vše hustým sněhem pokryto, kterého místy na několik střevíců nahromaděno bylo. Sníh ten potrvál až do třetího dne, neučinil sice na osení, které na štěstí ještě nevymetalo mnoho škody, avšak značně bylo poškozeno stromoví, jelikož bohatě založený květ a částečně i listí pomrzlo. Též několik lidských životů vzalo v hornatějších krajinách Čech a Moravy zmrznutím za své.

P. Antonín Janáček.

oooooooo

1887.

Strana 404 - 405.

Dne 25. října 1887 byl zdejší farář dp. Antonín Janáček investován na faru v Pohledi /Frauenthal/ a sem ustanoven pisatel těchto řádků Václav Havlík za administrátora. Týž narodil se na Slezském Předměstí v Hradci Králové dne 5. ledna 1854. Po odbytých studiích gymn. v Hradci Králové r. 1874 sloužil jako jednořocní dobrovolník v c. kr. vojště a sice u 20. setnině, pluku 18. od 1. září 1874 do 1. září 1875 v Hradci Králové, načež vstoupiv do semináře byl dne 21. července 1879 na kněžství vysvěcen. Po svém vysvěcení byl poslán za kaplana do Golčova Jeníkova k staříčkému arciknězi vdp. Josefu Novotnému jurisdikcí danou dne 4. září 1879, když setrval až do dne 30. srpna 1883, kdy ustanoven za kaplana do Přibyslavi k vdp. Frant. Knobovi, bisk.vik. sekretáři.

Po smrti faráře Pohledského dp. Karla Weidenhoffera /8. června 1887/ byl jmenován dne 10. června 1887 administrátorem v Pohledi /Freuenthal/ a po skončené tamní administraci dne 29. října 1887 administrátorem v Sopotech. Ucházeje se o toto beneficium byl dne 16. ledna 1888 jmenován od její Excellence paní hraběnky Clam-Gallasové farářem sopotským a dne 28. února 1888 od vys.d.p. Eduarda Prašingra, bisk. gen. vikáře na faru tu investován.

P. Antonín Janáček působil v Sopotech od r. 1881 do r. 1887, kdy 25. října nastoupil P. Václav Havlík, rodák ze Slezského Předměstí u Hradce Králové.

oooooo

Rok 1888.

Dne 15. října 1888 byl zdejší učitel Vojtěch Pavlus raněn mrtvici a téhož dne zaopatřen. Po dlouhé velmi bolestné nemoci skončal odevzdán do vule Boží dne 16. prosince 1888 a byl dne 19. prosince na zdejším hřbitově pohřben. Působil zde více než 46 let. Po celý život svůj vážil si toho, že jest katolíkem, víru slovy i skutky vždy vyznával a děti sobě svěřené k tomu vedl, aby z nich odrostly zdárnné údové sv. katolické církve. Odpočívej v pokoji! Kéž nástupce jeho kráčí v jeho šlépějích!

Zapsal P. V. Havlík.

oooooo

Uražení církve katolické - strana 430

Starý Karel, r. 1872 v Sobinově narozený, tovaryš tkalcovský v Sopotech a pilný čtenář bezbožeckých sociálně internacionálních listů dopustil se na večer dne 13. dubna 1892 uražení církve katolické. On totiž stál ještě s jinými mladíky na návsi sopotské právě, když se začalo zvonit večerní klekání. Tu jeden z mladíků těch řekl: "Hoši, modlete se!" Na to zmíněný Karel Starý vzav s hlavy se smíchem klobouk hodil ho na zem, tlápl na něj a pak zas se smíchem si ho vztáhl na hlavu a při tom řekl: "K vůli tomu cinkání smekat nebudu," Podepsaný farář dověděv se o tom, oznámil to st. c. kr. nádvořnicktví v Hoře Kutné s žádostí, aby zavedeno trestní vyšetřování, což se taky stalo. Po předzběžném vyšetřování v Chotěboři u c. kr. okr. soudu konalo se hlavní přelíčení s ním a c. kr. krajského soudu v Hoře Kutné dne 6. října 1892, kdež byl odsouzen na osm dní tuhého vězení.

Václav Havlík farář

oooooo

Rok 1892.

Jeho Milost nejd. p. světící biskup pražský Ferdinand Jan Kalous, který letos r. 1892 v diecézi Královehradecké za churavého diecézního našeho nejd.p. biskupa sv. biřmování uděloval, zavítal v pátek odpoledne dne 5. srpna 1892 s vysoce důst. p. kanovníkem Královéhradeckým Dr. Al. Frýdkem a veleb. p. vikářem přibyslavským Fr. Knobem, do zdejšího chrámu Páně, aby před Milostným obrazem Matky Boží pobožnost vykonal. Pobožnosti té mimo jmenované hodnostáře církevní a místního duchovního správce se zúčastnili též pp.: Jan Jirásek, farář v Chotěboři, Fr. Moravec, farář v Borové, Jos. Doležal, farář ve Studenci, Fr. Sahan, farář ve V. Městci, Jos. Kruml, farář v Bělé, Fr. Koten, farář v Čachotíně a Ludvík Císař, novosvěcenec v Chotěboři.

Návštěvy tak vznešené dostalo se kostelu zdejšímu před tím jen jednou a sice dne 2. června 1893, kdy jej navštívil Jeho Exc. p. biskup Královéhradecký Alois Krakovský hrabě z Kolovratu. Při této příležitosti prohlížel vys. d.p. kan. Dr. Frýdek zdejší matriky a ostatní úřední knihy. Zkouška ze sv. náboženství a sv. biřmování byla pro zdejší farnost dne 8. srpna 1892 v Krucemburku.

oooooo

Rok 1897.

Toho roku se pořídily pro chrám Páně dva nové kostelní prapory z dvojitého nejtěžšího červeného damašku se zlatožlutým hedvábňím třepením, jež stály s dopravou /1zl.25 kr./ uhrnem 76Zl 25 kr. Stalo se takto. Panu Kašparu Pukovi, faktoru v Sobinově č. 50 jenž má tam najatou honitbu, zastřelil jeden soused jednoho zajíce. Pan Puk dověděv se o tom, chtěl onoho souseda žalovati. Ten, aby žalobě ušel, vzkázal p. Pukovi, že mu toho zajíce zaplatí a po delším rozmyšlení dal zaň 10 zl. Když mi to p. Puk vypravoval, navrhl jsem mu, aby těch 10 zl., dal zdejšímu kostelu, což týž nejen ochotně učinil, ale ještě k tomu 5 zl. přidal a jeho manželka Antonie tři zlaté.

K témuž účelu věnoval p. Josef Klimeš, purkmistr v Chrudimi, kterýž vícekráte tak jako jeho v Pánu zesnulý a na zdejším hřbitově odpočívající otec zdejší chrám Páně milodary obmyslil... 20 zl.

oooooooo

R. 1897 věnoval zdejším chudým p. Klimeš z Chrudimi 10 zlatých.

oooooooo

Rok 1898.

Antonín Štolfa, tkadlec v Bílku č. 41, dne 16.září 1866 narozený, napodobil v hostinci v Bílku č. 1, kněze říkajícího litanie, začež byl dne 18. dubna 1898 odsouzen od c.k. krajského soudu v Hoře Kutné na 8 dní tuhého vězení se dvěma posty.

ooooooo

Rok 1897.- 1898.

Dne 26. prosince 1897 dopustil se Antonín Starý, syn rolníka, dne 11. června 1877 v Sabinově narozený a Josef Starý, tkadlec v Sabinově dne 12. března 1875 rozený oba katolíci a členové sociálnědemokratického spolku "Osvěta" v Nové Vsi, hrubého zlehčování obrazu církve katolické, jež veliké pohoršení v celé farnosti vzbudilo. Zmíněný Antonín Starý dělal totiž v hospůdce č. 50 v Sabinově kněze sloužícího mše sv. a Josef Starý mu ministroval. Místo hostií měli tence nakrájené salámy a místo vína měli kořalku v kávové sklenici, kterou měli přikrytou bílým šátkem jako bývá kalich při mše sv. přikryt závojem. Potom s posměchem napodobili obřady mešní. Podepsaný farář oznámil vše c.kr. krajskému návladniectví v Hoře Kutné. Po dlouhém vyšetřování v Chotěboři konalo se hlavní přelíčení u c. kr. krajského soudu v Hoře Kutné dne 17. listopadu 1898, kdež byli oba jmenováni odsouzeni na měsíc k tuhému vězení.

Václav Havlík far.

ooooooooo

Rok 1902 - strana 449

Letos bude tomu 250 let, co byl milostný obraz Matky Boží sem darován a zároveň 150 let, co byl nynější chrám Páně posvěcen. Mimoto udíleti se bude letos ve zdejším chrámu Páně svátost sv. biřmování, což se zde dosud nikdy nestalo. K oslavě těch tří památných událostí dal podepsaný farář upraviti křížovou cestu, což vykonáno od firmy Petra Buška synové v Sychrově. Výlohy s tím spojené činily 388 K 10 h.

P. Havlík

ooooooooo

Rok 1902 - Lípy

Dne 16. května 1902 vykonal J.M. nejd. p. biskup Eduard Jan Nep. Brynych gener. kanovnickou visitaci a sv. biřmování ve zdejším chrámu Páně, což se zde dosud nikdy nestalo. V upomínce na ten památný den vsadil podepsaný farář na hřbitově před kostelem dvě lípy, jež nazvány "Lípy Brynychovy".

Dne 20. listopadu 1902 zesnul v Pánu v Chrasti na letním sídle J.M. nejd. Ed. Jan N. Brynych biskup Královéhradecký...

ooooooooo

Rok 1890 - strana 422

Roku 1890 dal místní farář V. Havlík nákladem 117 zl. r. m. zhотовit u p. Otty Sandtnera v Praze obrázky, z nichž jeden zde přiložen /pozn. P. Kranda daf^{r. 1954} něj tisknout jiné, orig. se z tiskárny nevrátil/, s modlitbou buď v řeči české nebo německé, jichž čistý výnos měnován na ozdobu zdejšího chrámu P., jehož všecky oltáře nalézaly se ve stavu velmi sešlé...

oooooo

Studna u fary - strana 437

Při zdejší faře nebylo žádné studně. Pro vodu k vaření a k pití chodilo se k Hartmanom neb do školy, a pro vodu k zalévání zeleniny a pro dobytek se muselo chodit do řeky, což bylo s velikou obtíží spojeno, kterou pochopí jen ten, kdo to zkusil. Proto podepsaný brzo po svém ustanovení za faráře zdejšího žádal patronátní úřad za zřízení studně. Patronátní úřad se však zdráhal žádosti té vyhověti a teprve po mnohem a mnohem dopisování a dovolávání se rozhodnutí vys. c. kr. správního soudního dvoru ze dne 21. dubna 1887 č. 570, dle něhož se farní studeň má zřídit cestou obyčejné stavební konkurence, odhodlal se patronátní úřad studěň ve faře sopotské zřídit r. 1894 a svěřil práci tu na podzim téhož roku Machům /otci a synovi/ z Polničky.

Z počátku počali skálu trhat prachem, poněvadž ale prach příliš slabým se osvědčil, použito bylo dynamitu. Konečně r. 1895 přišlo se na vodu. Kamene ze studně se použilo k urovnání farního dvoru, kterýž až do té doby velmi nerovným byl. Při té příležitosti dal podepsaný na dvoře přede dveřmi fary vyčnívající skálu přes 1 1/2 metru vylámati až stálo 17 zl 79 kr.

ooooooooo

Rok 1897 - Zastávka v Sopotech - strana 440

Dnem 20. prosince 1897 otevřena byla na dráze severozápadní v Sopotech zastávka pod jménem "SOBINOV". Byla podána žádost, aby se ta zastávka jmenovala "SOPOTY - SOBINOV", ale žádosti nebylo vyhověno.

ooooooooo

R.1899 - strana 445

Dne 31. října 1899 zemřela v Pohledu u Něm. Brodu její Excel. paní hraběnka Clam-Gallasová patronka zdejšího chrámu Páně v stáří 71 roků /nar. 26. června 1828/.

Patronkami zdejšího chrámu Páně se staly její dcery: Její Jasnost vysoce urozená paní Eduardina kněžna Khevenhüllerova, ~~šlechtična~~
~~šlechtična~~ vysoce urozená paní Klotilda hraběnka Festetitzova, jež dne 11. července 1900 zdejší chrám Páně navštívily a sv. požehnání přítomny byly.

oooooo

Rok 1899 - strana 446

Jednota katolických jinochů a mužů pro Sopoty a okolí

Roku 1899 zřídil zde podepsaný farář Jednotu katolických jinochů a mužů pro Sopoty a okolí jejíž stanovy byly výnosem c. kr. místodržitelství v Praze ze dne 13. října 1899 č. 159579 a výnosem ~~číslo~~ vys. důst. biskupské konsistoře v Hr. Králové ze dne 16. listopadu 1899 č. 10489 schváleny.

Roku 1900 zřídil týž při jmenované jednotě nemocenskou a pohřební podpůrnou pokladnu, kteréž sám 200 korun daroval.

K žádosti jeho slíbily výše zmíněné vysoce urozené patronky zdejšího chrámu Páně věnovat též pokladně až do odvolání roční příspěvek 20 korun, což bylo podepsanému faráři dopisem od správy velkostatku v Přibyslavi ze dne 14. 8. 1900 oznámeno.

V. Havlík, farář

oooooo

ŘÁD podpůrné pokladny

přijatý ve valné hromadě Jednoty katolických jinochů a mužů v Sopotech dne 27. května 1900.

/tiskem K. Veselého v Chotěboři.- Nákladem Jednoty./

§1.

Jednota zřídí pro své činné členy zemřelé, nemocné, nebo jakýmkoliv neštěstím stížené pohřební a nemocenskou podpůrnou pokladnu.

§2.

Prostředky k dosažení účelu toho: 1. dary dobrodinců, 2. příspěvky členů činných. Činní členové budou měsíčně pro podpůrnou pokladnu platiti 10 h.

§3.

Podpora na pohřeb člena činného obnáší 20 K. Výši podpory pro člena nemocného aneb neštěstím stíženého v každém jednotlivém případě ustanoví výbor, budiž však hleděno k tomu, aby dle možnosti podpora ta po čas nemoci aspoň 20 h denně obnášela.

§4.

Kdo dluhuje za tři měsíce měsíční příspěvky, nepožívá práva na podporu. Kdo dluhuje méně než tři měsíce ty příspěvky, obdrží sice podporu, ale dluhované příspěvky se mu dříve od podpory odečtou.

Měsíční příspěvky se platí i po čas dostávání podpory a sice tím, že se od povolené podpory odečtou.

§5.

Podpora nemocenská se platí ode dne oznámení nemoci předsedovi. Předseda dá oznámený případ onemocnění neb neštěstí dvěma členy jednoty, z nichž jeden musí být členem výboru, vyšetřiti; na to svolá co nejdříve výborovou schůzi, v níž zmínění dva členové jednoty o šetření svém zprávu a dobrozdání podají, načež se případná podpora povolí.

§6.

Na případy onemocnění, které trvají celé tři dny, nebéře se ohledu, taktéž ne na taková, jež si kdo vlastním zaviněním způsobil.

§7.

Kdo onemocní následkem nepořádného života, nejen neobdrží žádné podpory, ale bude i z jednoty vyloučen.

§8.

Kdo nepravým udáním o nemoci neb neštěstí výbor jednoty oklamati se pokusil, jest povinen podporu povolenou pokladně navrátiti a z jednoty se vyloučí.

§9.

Člen z jednoty vystouplý aneb vyloučený pozbývá nároků i na splacené příspěvky pro podpůrnou pokladnu.

§10.

Kdo podporu od jednoty dostává, jest povinen za členy a dobrodince jednoty se modliti a - je-li těžce nemocen - se dáti zaopatřiti.

§ 11.

K docílení výplaty pohřebného musí pozůstalí oznámiti úmrtí člena předsedovi jednoty, kterýž, bylo-li předpisům podpůrné pokladny se strany zemřelého úplně vyhověno, poukáže pokladníka, aby příslušný příspěvek na pohřeb člena proti řádnému stvrzení vyplatil.

§12.

Povolán-li člen jednoty k činné službě vojenské jedno- až tříleté, přerušena jsou na ten čas jeho práva a povinnosti k jednotě a podpůrné pokladně, nabude jich však po sproštění služby té, když se po návratu domů nejdéle do 14 dnů opět za člena jednoty přihlásí. Přihlásí-li se však po uplynulých 14 dnech od návratu svého, jedná se o jeho přihlášce jako u nově přistupujícího člena.

§13.

Povolán-li člen jednoty ke službě vojenské jen na krátkou dobu, nemění se tento čas jeho práva a povinnosti k jednotě a podpůrné pokladně.

§14.

§14.

O jmění podpůrné pokladny povede spolkový pokladník účty odděleně od vlastního jmění jednoty a každoročně je ve valné hromadě ku schválení předloží.

§15.

~~Ustanovení~~ v § 3. obsažené má platnost pro přijaté již činné členy ihned. Ti, kteří teprve po dnešním dni za činné členy přijati budou, mají právo na podporu teprve po 12měsících svého členství. Od dnešního dne nepřijímají se za činné členy jednoty lidé chrobní a přes 50 roků starí, leč by se výslově vzdali práva na podpůrnou pokladnu.

§16.

Přcestovalí členové cizích jednot musí taktéž 12 měsíců jednotě naší přináležeti, než nabudou nároků na podporu, leč by byli bývali členy jednoty, kde také je zřízena pohřební a nemocenská pokladna, spojená ve svazku se zdejší podpůrnou pokladnou.

§17.

Jednota bude pečovati o to, aby vešla ve spojení s jednotami, kde podobnou podpůrnou pokladnu mají a to tím účelem, aby navzájem i i jejím členům u oněch jednot podobných výhod se dostalo.

§18.

Kdyby jednota rozejítí se měla aneb rozpuštěna byla, přestanou ihned veškeré podpory a s jměním podpůrné pokladny naloží se v tom případě jako s ostatním jměním spolkovým.

V SOPOTECH, dne 27. května 1900.

Václav Havlík, t.č. předseda.

oooooooooo

Včelařský almanach - Okresní výbor Českého svazu včelařů v H. Brodě, vydal v roce 1978 OV ČSV v Havlíčkově Brodě, nákl. 3000 výtisků Strana 73. ZO ČSV v Chotěboři je nejstarší včelařskou organizací na Havlíčkobrodsku. Ustavila se jako Včelařský spolek pro politický okres chotěbořský 24.10.1901 v SOPOTECH /části obce Sobiňova/ na popud Václava Vlka, učitele z Jitkova, za součinnosti oudoleňského učitele Josefa Halady a sopotského faráře Václava Havlíka. Prvním předsedou byl jednomyslně zvolen Václav Havlík, místopředsedou Rudolf Budínský, řídící učitel v Sedletíně, jednatelem Václav Vlk, pokladníkem Josef Halada. Členy výboru byli: Fr. Tillmann, učitel v Borové, Ferdinand Vlček, farář v Nové Vsi a Fr. Žanda, hodinář v Chotěboři. Kolem sebe soustředil tento výbor 42 členů.....

oooooooo

oooooooooooooooooooo

Dne 19. července 1903 zůstane na dlouhá léta zapsán smutně v mysli zdejšího lidu. Po parných dnech 16. - 19. července vyvstaly na večer na západě a jihu temné mraky, z nichž počaly se kol 9. hodiny večerní sypati kroupy neobyčejné velikosti, jež zničily veškerou úrodu a vytloukly okna téměř ve všech staveních. Ve faře zdejší vytlučeno 42 tabulí okenních. Mnohé střechy byly z domů odnešeny, komíny sraženy k zemi, domy rozbořeny, velké množství stromů přeráženo a vyvráceno, zvěř utlučena. Žalostné podívání na pole a lid. Byl to pravý soudný den.

ooooo

Výňatek z dopisu Františka Janáčka, rolníka a starosty Kruceborku, z 2. února 1905.

..... Před lety prodali jsme pole na stavbu továrny za 1000 zl a tak několik set na dluh splatili a několik uložili na stavbu stodoly. Než k tomu však došlo katastrofa kroupová připravila nám jen na stavení 1000 zl škody. Smršt utrhla nám jednu třetinu střechy na vysoké budově a odnesla ji i s krovou a trámy a padající trosky rozbily nám všechny ostatní střechy, většinou břidlicové. Jenom zasklenění oken mně stálo 100 zl. Tak jsem byl posunut za několik minut zpět, ještě více než jsem byl před prodejem pozemku, neboť celý rok museli jsme kupovati všechnu potravu pro sebe i též pro důbytek, jakož i všechno setí a brambory k sázení, což mne stálo přes 300 zl. Musel jsem si 400 zl. vypůjčiti pøevpotřebení uložených a letos mne zbývá ještě několik set vydati na opravu stavení....

ooooooooooooooo

Rok 1907.

Tábor lidu v Sopotech

Podepsaní katoličtí říšští poslanci:

Jan Prokop - říšský poslanec, Václav Myslivec - říšský poslanec a redaktor uspořádali k žádosti podepsaného o zdejší I. pouti dne 7. července 1907 o 2. hodině odpolední v Sopotech na Skalce v lese proti faře tábor katolického lidu, který se skvěle vydařil. Dle odhadu znalců bylo přítomno na 12 tisíc účastníků, kteří řeči jmenovaných poslanců s nadšením vyslechli. Nepřátelé našeho náboženství jakmile se dověděli, že se tábor ten pořádati má, štvali proti němu v listech pokrokářských a sociálně demokratických, zasílali členům zdejší jednoty kat. jinochů a mužů výhružné a potupné dopisy a pohlednice, vyhrožovali že nedají kat. poslancům ani mluviti, že tábor bude rozbit, že poteče krev.

Když ale viděli ty nepřehledné řady katolíků ubírajících se na tábor, neodvážili se k žádné výtržnosti.

oooooo

Telegrafní úřad v Sopotech

Dne 26. dubna 1907 zřízena byla při zdejším poštovním úřadě telegrafní stanice.

ooooooo

Krupobití v Čechách

strana 461

Dne 2. července 1907 postiženy byly některé okresy v Čechách hroznou živelní katastrofou, totiž krupobitím. Prudká bouře spojená s krupobitím proměnila pole v poušť. Obilí zničeno, lesní mladiny zpřeráženy, střechy a okna domů rozbity, cesty spoustami vod strhány. V okrese Chotěbořském nejvíce utrpěly Libice, Čachotín a Jilem. Náš říšský poslanec Prokop ihned přijel do svého okresu, škodu shlédl a odhadl a postaral se, aby poškozeným se dostalo nahrad.

ooooooooo

Vichřice, prudký liják

Dne 14. července 1907 zdejší II. poutní slavnost zůstane v mnohých krajích naší vlasti ve smutné vzpomínce. Rádila prudká, dravá vichřice, šoblik lily se nezměrné proudy vod, při tom bylo neobvykle chladno a místy sněžilo. Zde bylo 5/0 tepla. Poutníci v týž den žádní sem nepřišli, a kteří připutovali sem den předtím nemohoucí se pěšky na cestu vydati jeli odtud vlakem. K Německému Brodu jelo jich odtud vlakem 397. Vozy byly pro ně telegraficky objednány.

Dne 22 července 1907 byl tu dosti tuhý mráz. Brambory a jiné plodiny na polích pomrzly.

ooooooooo

Rok 1908.

Krupobití - strana 462

Dne 20. a 23. května 1908 postiženo bylo mnoho osad okresu chotěbořského strašným krupobitím a průtrží mračen. Obilí a jiné plodiny zničeny, hráze rybníků a mosty strhány, ornice z polí odplavena, louky kamením zanešeny. Mnoho hospodářských budov přivalem vod strženo a zničeno. Zdejší farnost byla Bohudíky od té živelní pohromy ušetřena. Pohroma ta zastihla mnohé obce na Německobrodsku, Humpolecku, Čáslavsku, Habersku a Pelhřimovsku. Dne 30. května postihlo krupobití obce na Slánsku a Kladensku.

ooooooooo

Neštěstí na přejezdu v Bílku

oooooooooooooooooooostrana 467 - 8

V noci z 1. na 2. května 1909 /ze soboty na neděli/ stalo se při přejížce říšské silnice u strážného domku v Bílku neštěstí. Hlídku měl výpomocný strážník Šavlič z vodárny, kterýž však odcházeje službu nepředal a místního strážníka trati Jana Blažka nevzbudil. Tento zlozvyk proti předpisu jsoucí byl tam zaveden a nyní měl neblahý následek. Z Chotěboře jel na nedělní trh do Trhové Kamenice zelinář Svoboda se svou ženou a jedním chlapcem čepičkářem. Závory nebyly spuštěny, neboť Blažek včas se nevzbudil. Vlak ve 3 1/2 hod. od Chotěboře jedoucí vrazil do vozu, nabral jej na nárazníky a vlek l asi 400 kroků, přičemž vůz na parť se rozbil a zboží zelinářské a čepičářské se rozmetalo. Zelinář vypadl z vozu hned a pohmožděn nepatrнě, zelinářka a chlapec vyhozeni byli později, při čemž ona zraněna dosti značně, takže dlouho se potom léčila, chlapec zraněn smrtelně azemřel v nemocnici německobrodské. Šavlič potrestán těžkým žalářem tříměsíčním, Blažek dvouměsíčním. Tento po marných rekusech odbyl si trest kol 20. února 1911 a přeložen na horší místo k Mladé Boleslavě, kamž se odstěhoval 25. dubna 1911.

ooooo

Rok 1909. strana 468

Jedné noci červnové 1909 vytahal nějaký zlomyslník podél trati od Bílku až k Sopotům všecky černě natřené dubové, asi metr dlouhé kolíky na nichž jsou upevněny bílé tabulky s inženýrskými výpočty, a kolíky položil napříč železných kolejnic. Půlnoční osobní vlak některé kolíky přeskřípl, jiné odhodil. Jak snadno mohlo tu dojít k velikému neštěstí, kdyby vlak s kolejí sjel! Po trati šel pozdě večer zdejší faktor Jan Němec a byl proto potažován několikrát k soudu i hejtmanství, ač pachatelem nebyl.

oooooo

Rok 1911 - Náboženské poměry - strana 469

Návštěva chrámu Páně je na této osadě velmi slabá. Příčinou je velmi špatná cesta ze Střížova a Hájku, takže odtud většinu neděl v roce do kostela vskutku nemohou. Kopec do Sobinova bývá též často, zvláště pro starší lidi v době náledí a hojného bláta, neschůdným. Totéž platí o kopci Branžovském. Též spojení s Bílkem i po lukách pro časté rozvodnění i po cestě podél trati pro neúpravu této polní cesty je velmi špatné. Též podnebí drsné v návštěvě kostela často vadí. Temito všemi nesnázemi stal se zdejší lid k návštěvě kostela lhostejným, neb když přečasto pro fysické překážky nemůže, nejde pak do kostela vůbec aneb jen málokdy.

Škoda, přeškoda, že státní silnice nebyla vedena na Novou Ves, Sopoty, Bílek. Škoda též, že do Střížova není žádná silnice okresní. Vedle těchto příčin slabé návštěvy kostela jsou tu příčiny morální - vesnice Sabinov, obě Nové Vsi /Huť a Hlina/ a Bílek jsou prosáklé socialismem - není tu rolníků a co jsou, jsou téměř všechni evangelíky - je tu samý tkadlec - a chudoba k socialismu tihne. I v Sopotech samých vládne náboženská lhostejnost. A proto je a zůstane pravdou: Zdejší kollatura nezasluhuje míti ve svém středu milostný obraz Matky Boží. Sopoty nezasluhuje být místem poutním.

V r. 1911 zapsal P. B. Máka.

Poznámka: V pozdějších letech, asi některý kněz, na okraj toho zápisu připsal: Z v l á š t n í n á z o r !

oooooooooooo

Rok 1911.

Těsně u kapličky na hřbitově rostly čtyři javory, jež měly u země přes 1 dm v průměru. Zadní dva jsem poručil zkácti, neb škodily i střeše kapličky i zdi hřbitovní. Avšak hrobař Fr. Ficek člověk starý a zapomětlivý, ač rozkaz můj si ještě nahlas opakoval, uřízl 21. března stromy přední / s dělníkem Dohnalem/ a poněvadž zadní tam zůstat nemohly, odstraněny všecky a místo nich stanovil jsem dát dvě lípy, ale nikoli u samé kapličky. Následující neděli v noci napsal kdosi na farní vrata na návsi křídou: "To je hanba na faráře, že kácí stromy na hřbitově." I vysvětlil hned po smazání nápisu v pondělí ráno ve všech třídách zdejších /třech/, že se věc stala nedopatřením hrobaře Ficka, při čemž jsem podotknul, že to tedy hanbou pro mne není, když vinou je jiný, ale to že je hanbou pro zdejší poměry, že mně letošní zimu ukradl někdo za farou celý strom, pěkný doumek...

Pisatelem na vrata označoval hlas lidu samotného Peřinu. Měl prý zlost, že sám stromy nezkácel, když tu jiné práce konal.

oooooooooooo

Rok 1911. Nové vlaky.

Státní správa rozmnožila počet zdejších vlaků a to od 1. května. Nový vlak od Chotěboře staví tu v 11,11 hod. dopoledne a nový vlak od Žďárce staví tu v 7,36 večer. Tak nyní jezdí tu pět vlaků nahoru a pět osobních vlaků dolů, jenže vlaky noční tu nestaví - ředitelství stále nechce povoliti.

S p o j e n í v l a k o v é r o k u 1 9 8 8 - zastávka Sobíňov

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Od Pardubic:

4,15 - 5,16 - 5,56 - 6,51 - 8,18 - 12,30 - 15,11 - 16,01 -

17,31 - 20,39 - 22,52

Od Havlíčkova Brodu:

4,59 - 5,43 - 7,13 - 11,24 - 12,52 - 14,28 - 15,48 - 17,16 -

19,53 - 23,15

oooooooooooooooooooooooooooo

S p o j e n í a u t o b u s o v é r o k u 1988 - zastávka Sobíňov

oooooooooooooooooooooooooooo

Od Ždírce nad Doubravou:

B 5,10 - b 7,00 - X 7,36 - b 9,13 - + 12,11 - s 12,10 - X 13,54 -

b 17,07

X 7,40 - X 13,29 - X 22,12

Od Chotěboře:

X 4,25 - X 10,14 - X 12,25 - X 21,50

b 5,50 - b 6,45 - + 10,57 - b 11,19 - s 12,52 - X 14,53 - b 17,46

oooooooooooooooooooooooooooo

Rok 1911

Letošní horka v červenci a srpnu byla nesnesitelná, takže lid pracující venku mnoho zkusil a často musil i práce zanechat. Moji drvoštěpové vícekrát od práce odešli. Nouze o vodu nastávala na místech přemnohých, zvláště výše položených, jakov Sobinově. Než i v Sopotech voda byl citelný nedostatek. My též musili farní pumpu zavírat a konečně sami pro vodu k Hartmannovům chodit. Pumpa v kuchyni vypověděla práci 6. srpna úplně a konečně i pumpa v zahradě. I řeka Doubravka přestala téci, voda byla jen v tůních, ovšem nezdravá, zapáchající. Ryby lekaly horkem i vodou špatnou. Jednoho dne v srpnu spoustu ryb leklých pod mostem na tůni plavat jsem spatřil. Sena bylo letos málo, otavy tuze málo. Dobytka klesl v cenně, každý hospodář chlév zmenšoval, by s krmivem vystačil. Seno v následující zimě i na jaře 1812 bylo velmi drahé - od 12 korun výše a ještě nebylo k dostání.

oooooooo

Strana 476

Dne 15. května 1911 přibit nový obraz Pána Ježíše na kříži u evangelického hřbitova. Daroval ho Tobiáš Starý mladší, jehož děd onen kříž zřídil. Obraz Páně namaloval na plechu malíř Holub v Chotěboři.

Z pamětní listiny, nalezené při opravě domku č. 105, majitele Karla Slámy v Sopotech . /Asi před dvaceti roky./ opis r. 1988. Originál psaný úhledným písmem, inkoustem, 26. dubna 1911. Listina má 3 listy, popsáno 6 stran.

oo

PAMĚTNÍ LISTINA

Tento domek číslo pop. 5 byl původně postaven roku 1748 při stavbě kostela jako provisorní obydlí pro stavebního mistra ŠTUKU. Domek tento byl prvním zděným domkem v Sopotech a od roku 1748 se vystřídalo v něm více rodin Dvořákových, dále Karel Uchytíl a od roku 1900 jest majitelkou paní Cecilie Zvolánková, porodní babička v Sopotech společně se svým bratrem panem Remiginem Zvolánkem ve Vídni. V dubnu roku 1911 nechala paní Cecilie Zvolánková, porodní babička v Sopotech domek tento obnoviti a tuto jihovýchodní světnici zřídit. Při této stavbě pracovali:

zedník Václav Štefáček ze Střížova, zedník Ant. Konfršt ze Sobinova, zedník Frant. Čávka ze Střížova, nádeník Václ. Mach ze Sopot, tesař Fr. Šustr star. ze Střížova, tesař Fr. Šustr ml. ze Střížova, nádeník Fr. Ficek /hrobař/ ze Sopot a Františka Ondráčková z Nové Vsi.

V Sopotech toho času byl farní kostel pod patronátem Eduardiny kněžny Khevenhüllerové a hraběnky Festeticzové, farářem důstojný pán P. Antonín Mák, dále trojtřídní obecná škola na které byl řídícím učitelem pan Václav Kubát, třídním učitelem pan Rudolf Kroft, třídní učitelkou slečna Božka Kubátová. Dále byl v Sopotech poštovní a telegrafní úřad /pošta od roku 1902, telegraf od roku 1907, nová poštovní budova od roku 1904./ První poštmistrovou byla od roku 1902, slečna Ludmila Janáčková. Mimo to byla zde zastávka severozápadní dráhy na které službu konal staniční dozorce Václav Mašek/ zastávka zřízena byla roku 1900, dráha vystavěna již r. 1871./ Průmysl a obchod byl zastoupen dvěma továrníky a sice pan Bernard Hartmann a pan Jan Němec, dále velkoobchodník pan Bernard Ondráček, dále dva hostince: Jan Ondráček, zároveň pekařství, Fr. Macek, zároveň řeznictví.

Drahotní poměry:

1 kg hovězího masa	K. 1,52
1 kg vepřového masa	" 1,92
1 kg černého chleba	" - 20
1 kg bílého chleba	" - 26
1 litr piva	" - 26
1 litr mléka	" - 16
1 kg másla	" 2,40

1 kg sádla	K. 2,24
1 g brambor	" 9,-
1 q ovsa	" 20,-
1 q ječmene	" 18,-
1 q žita	" 18,-
1 q jetelového semínka	" 240,-
1 kg mouky pšeničné	" - 42
1 kg cukru	" - 84
1 kg kávy	" 3,70

Při této přestavbě platilo se zedníkům a tesařům denně 3,70 K a nádeníkům od 1,60 K do 2,40 K denně.

Starostou zdejší obce Sabinovské byl pan Antonín Slanař továrník v Nové Vsi.

Správcem c.k. okresního hejtmanství českého byl pan Wimmer.

C.k. místodržitelem království českého byl František Thun - hrabě. Nejvyšším maršálem zemským byl Ferdinand princ Lobkovicz.

Prvním nekorunovaným králem Českým bylo Jeho Veličenstvo, František Josef I., císař Rakouský, apoštolský král Uherský, atd. panující od roku 1848.

V přítomné době konají se volby do poslanecké sněmovny rady říšské, kteréžto volby jsou druhými volbami při všeobecném rovném přímém hlasovacím právu volebním.

Nynější vláda, kabinet Bienerthův sestává z 10 ministrů, tento kabinet vyznamenal se jedině tím, že neustále potlačoval a zkracoval práva všech slovanských národů rakouských hlavně Čechů.

Přítomní obyvatelé tohoto domku:

Cecilie Zvolánková, majitelka domku a porodní babička příslušná do Vídni. Jan Zvolánek, příslušný Inzersdorf, Terezie Ondráčková, příslušná Sopoty, Elenora Zvolánková, příslušná Sopoty, Josefa Tonarová, příslušná Karlín, Josef Tonar, příslušný Karlín, Růžena Tonarová, příslušná Karlín, Zdeňka Tonarová, příslušná Karlín.

Přítomní majitelé ostatních domků:

čp. 1. Ludmila Janáčková, c.k. poštmistrová, čp. 2. Fr. Holubář, tkadlec, čp. 3. Jan Pokorný, tkadlec, 4 a. Josef Karas, tkadlec, 4 b. Václ. Janáček, tkadlec, 5. Cecilie Zvolánková, porod. babička, Remigius Zvolánek ve Vídni, 6. Josef Uchytil, tkadlec, 7 a. Josef Ondráček, tkadlec, 7 b. Jan Dohnal tkadlec, 8. Bernard Ondráček, velkoobchodník, 9. ten samý, 10. Karel Jonáš, tkadlec, 11. Jan Němec, vyrábitel postelových a stolních přikrývek, 12. Josef Kárník, tkadlec, 13. Frant. Macek, hostinský a řezník, 14. Guidon Peřina, tkadlec, 15. školní budova, 16. farní budova, 17. prázdné místo, bývalá škola.

čp. 18. Fr. Ficek, hrobař, 19. Marvan, továrník Hlinsko, 20. Josef Ondráček, tkadlec, číslo 21 není psáno!, 22. Jan Hochmon, tkadlec, 23. Jan Ondráček, hostinský, 24. Bernard Hartmann, továrník a čp. 25. ten samý.

Psáno v Sopotech, dne 26. dubna roku 1911.

podpisy:

Cecilie Zvolánková, porodní babička od roku 1889

Terezie Ondráčková, ind. učitelka od roku 1878

Jan Zvolánek

Josefa Tonarová, vdova po účetním

Zdenička Tonarová, vnučka

Jan Tonar, účetní

Růža Tonarová

František Kafka, zedník ze Střížova

Antonín Konfršt, zedník ze Sobinova

Václav Štefáček, zedník ze Střížova

Václav Mach - nádeník ze Šopot

František Fišák - hrobař v Šop-

Pravnička Škola Českého

FRIEDRICH DASCH

Francisek Susti řečtíce se česky ze svitového

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Rok 1912. strana 476

Dne 5. června ve středu před Božím Tělem v den visitace, byla kostelnice Františka Dočekalová a Kvidon Peřina ze Sopot v pan-ském lese pro zeleň na Boží Tělo. Revírník Václav Grund vykázal jim určitý počet stromků, jež na vůz naloženy, načež si ještě pro ozdobu kostela několik stromků o své vůli přibírali. Při ře-zání osmé břízky překvapil je revírník a přetáhl holí Peřinu dvakrát přes záda a kostelnici jednou přes levou ruku, čímž se stali, oba k práci neschopnými. Peřina na kratší čas /dal jsem mu náhrady celkem, 7,88 korun/, kostelnice na dlouhý čas/dal jsem ji celkem 10,80 korun/, náhrady a na léky/.

Kostelnice byla tři dny v nemocnici v Německém Brodě, kamž potom ještě šestkráte musila k převazu. Kostelnice volala nejprv revírníka k vyrovnání ku starostovi Antonnínu Slanařovi, pak podala žádost k paní kněžně, načež sem přijel lesmistr Hájek ze zámku Žďáru, v červenci dvakrát. /Poprve věc vyšetřoval, podruhé se ptal, jakou žádá náhradu, řekla 600 korun, řízení dělo se po dvakrát na faře/ a v září /20.září/ potřetí/kostelnice volána do hostince Ondráčkova/kdež ji nabízeno 100 K, což nepřijala/.

Vyrovnaní učiněno 23. září u advokáta Dra. Neuerna /žida/ v Něm. Brodě, panského právního zástupce, kdež kostelnice vyplaceno 300 K. Věc však byla udána soudu, bezpochyby četníkem, kterýž v červnu k Peřinovi a kostelnici přišel. Revírník žalován c.k.krajským soudem v Kutné Hoře pro těžké unlížení na těle, pročež kostelnice tam byla v srpnu volána a od tamního soudního lékaře prohlédnuta, před tím prohlédnuta jí rána na ruce od c.k.okresního lékaře Dra. Lhoty a městského lékaře Dra. Říhy u okr. soudu v Chotěboři. Revírník podal žádost o milost císařskou/žalován byl pro zločin/, načež se mne recte /pozn.vlastně, správně/ farního úřadu, ptalo c.k.státní zastupitelství v K. Hoře, je-li toho hoden; doporučil jsem ho dne 18. září 1912 č. 228 co nejlépe-. Peřina i kostelnice byli žalováni c.k.okr. soudem v Chotěboři pro krádež /revírník ocenil onech 8 břízek na 16 korun/ a soudní přeličení konáno 25.září a byli by jistě do vězení dosouzeni. Já však dne 24. září č. 234 poslal soudu samozvané objasnění že kostelnice ony stromky vskutku pro kostel potřebovala, že existuje přísný rozkaz majitele zdejších lesů a patronek zdejšího kostela, by pro Boží Tělo byla zeleň v dostatečném množství poskytována, že tedy kostelnice, kteráž do lesa přišla pozdě atutíž revírníkovi, který již z onoho místa odešel, říci o stromky nemohla, že však já jsem ho dříve o ně písemně požádal- vlastně krádeže se nedopustila, nýbrž jen povinné ohlášení opominula, že stromky však byly vykázány jen Peřinovi, kterýž staví oltáře na návsi. Revírník trval na krádeži, ale soud se přiklonil k mému objasnění, jež bylo čteno, a obžalované osvobodil. A tak jsem pomohl oběma stranám, u krajského soudu revírníkovi a u okresního soudu kostelnici i Peřinovi.

oooooooooooooooooooooooo

Jeden měsíc za vraždu

oooooooooooooooooooooooo

Ze zápisů Jana Matouše- Křížová /29.9.1987./

/Připojuji k předcházejícímu případu, jaká dříve byla "spravedlnost"./

Zastřelení strýce

Mladší bratr dědečka Henzla, jménem Pavel/strýc našeho tatínka/ byl vyučen krejčím a tehdy bydleli ještě ve Vepřové. Po vyučení šil doma pro lidi aniž měl živnost hlásenu. Tehdejší cechy přísně dbaly, aby kdo nemá živnost hlášenou nefušoval a obyčejně před nedělí dělali prohlídky v bytě. To Pavla omrzelo a šel na vandr.

do světa. Nemohl však dlouho najít místo, proto roztrpčen, dal se v Jihlavě dobrovolně odvézti k doživotní vojenské službě a to k dělostřelectvu. Většinou sloužil v Itálii, kde se zúčastnil bojů pod maršálkem Radeckým. Později byl dlouhá léta v Olomouci, kde se stal plukovním krejčím a přešíval důstojníkům stejnokroje. Měl se tam proto celkem dobře. Když císař Ferdinand Dobrotivý vydal patent, že ten kdo by měl doma zajištěné živobytí a slouží doživotně, může být z vojny propuštěn, dopsal svému bratru Josefovi, který byl již v Hluboké, zda by ho přijal. Bratr mu odpсал, že může na statku doživotně zůstat v jeho rodině. Vystoupil proto z vojny a bylo mu přiděleno jako výslužné deset krejcarů stříbra denně. /graciál/. Před odchodem se ho plukovník ptal, co by od něho chtěl na památku. Když mu strýc řekl, že to ponechává na jeho uznání, nechal mu pozlatit deset stříbrných knoflíků od kabátu, který si Pavel před odchodem do civilu ušil, /šosák řepíčkové barvy, jak se tehdy říkalo/. Mělo to cenu celkem 30 zlatých. Z vojny si přivezl na malém vozíčku bedničku knih. Šel pěšky až z Olomouce. Poslední době byl již poddůstojníkem. Knihy byly částečně německé, některé též od něho ručně psané a vázané, neboť měl pěkné drobné písmo. Když se po jeho smrti o nich dověděl borovský farář, odkoupil je všechny. Na vojně byl celkem 26 let. Z vojny přišel roku 1849 ve věku 46 let. Dlouho se po něm zachoval jeho bílý vojenský plášt-kabát.

Asi po 3 letech jeli se svým bratrem Josefem do Raneckého lesa, k borovským dolům pro dříví na šindel, které ve svém lese neměli. Na zpáteční cestě volal na ně lesní adjunkt Hamatschek - Němec, česky vůbec nemluvil, aby zastavili a vykázali se paletou, že dříví je skutečně koupené. Vracel se od dřevařů, kteří ho rozlobili, poněvadž si z něho dělaly žerty, pro jeho němčinu a neznalost češtiny. Dědeček Josef mu nerozuměl, poněvadž křičel německy a strýc Pavel mu odpověděl německy, ať jim dá pokoj, aby si tedy pospíšil, jestli něco chce a jeli dále. Tu se adjunkt rozčílil, že nezastavili a neposlechli ho, strhl s ramene pušku a strýce jednou ranou zastřelil. Dědeček se obrátil do zadu, aby se podíval co se děje, viděl bratra kácer se, a adjunkt vypálil na dědečka druhou ránu, která ho zasáhla do podpaží, ale způsobila jen povrchní zranění. Dědeček rozhněván chytil z vozu sekýru a hnul se za adjunktem, který rychle doběhl ke svému nedalekému lesnímu kočárku. Dědeček naložil mrtvého bratra na vůz a po příjezdu domů učinil ihned hlášení žandáry. Nastalo vyšetřování a případ přišel před porotu do Kutné Hory. Tehdy byly porotní soudy právě uvedeny v činnost. Byl to hned druhý případ. První byl případ nějakého obchodníka žida. Adjunkt se hájil, že si myslí, že vezou kradené

chodníka žida. Adjunkt se hájil, že si myslel, že vezou kradené dříví, ač bylo řádně koupené a zaplacené. D o s t a l j e d e n
m ě s i c v ě z e n í !

Mimo to byl odsouzen k náhradě lékařského ošetření dědečkovi, na účet doktora Herzla a 17. zl bolestného. Z případu je zřejmo jak se tehdy nadřovalo panským úřadům a úředníkům. Šlo o panství Clam-Gallasů.

Stalo se to u tak zvané Černé silnice, na kopečku, blíže borovských děků. Na památku té události, dali lidé na strom, v místech vraždy obrázek a od té doby se tam říká U obrázku.

Hamašček byl po odplýkání trestu přeložen na téže panství, na Moravu a jelikož ve službě něco provedl, byl pak ze služeb pa nství propuštěn. Chodil jako facír od vesnice k vesnici a umřel jako tulák v jedné vsi celý provšívený. Strýci bylo v době vraždy 49 let a mému tatínkovi jeden apůl roku. Narozen 3.12.1851. Strýc dal při jeho narození návrh, aby byl pokřtěn jménem Štěpán.

Událost o vraždě byla vybrána z rodinné kroniky občana z Hluboké.

Výpis z knihy úmrtí matrika Hluboká

Úmrťí 28. května 1850 o šesté hodině ráno, pohřeb 2. června v 8 hodin ráno . z domu č. 52 - PAVEL HENZL- věk 49 let.

napsáno čtvrtník, ale škrtnuto.... pro náhlou smrt nezaopatřen, pohřben ode mne Fr. Šuberta, bisk. vikáře.

Dle úmrtního vysvědčení - dne 1. června střelou zavražděn.

/Pozn.: zapisovatelé, i kněží nedbali na přesné datum - den sem, den tam, život šel dál! /

oo

Zřízení telefonu - rok 1912.

Koncem července a počátkem srpna 1912 zřízen přes Bílek a Sobinov
státní telefon / přes Chotěboř - Hlinsko/.

○○○○○○○○

Rok 1913. strana 482

V červnu 1913 koupil evangelík Kostkan z Markvartic pro svého syna dvůr Křivý od panství Štěpánosvkého, čímž tu opět posilněn živel evangelický na újmu kátolicismu.

○○○○○○○○○○

Rok 1913 - Náboženské poměry

Knihovna /skřín/ Katolické jednoty v Sopotech přenešena byla dne 27. dubna 1913 z hostince Mackova č. 13 na půdu na faře. Hostinský si stěžoval, že se mu v téže místnosti /hostinském lokále/ ztratilo zánovní šatstvo/kalhoty a vesta/, což by se nestalo, mít šaty ve skříni, jež však tam být nemůže, když tam nečinně stojí skříň spolková. Výmluva je lepší než vyhazování, ač krádež možnou, ale pravdou jest, že spolek náš je nečinným, členové liknavi, více mrtní, než živi, na mé časové dvě přednášky /o Bulharech a Černohorci/ jen málo jich přišlo, jako obyčejně, a tak jen živoříme, místo abych žili. Samá ospalost, netečnost, nedbalost - a tak jednají katolíci většinou a pak něčeho mají dosáhnout.

Perditio exte, Israel!

oooooo

Rok 1914

Letos zavedl jsem při májové pobožnosti kázání. Dosud se tu při této pobožnosti jen něco přečtlo z knihy. Lidé si libovali a více na pobožnost chodili. Zvláště na poslední pobožnosti dne 31. 5. bylo asi 100 lidí, kdežto jiná léta jich chodívalo jen asi 20-30.

Rok 1915

Jednota ustavičného klanění Nejsvětější Svátosti Oltářní založena ve zdejším kostele 6. června 1915. Členů téhož dne přistoupilo 11, do konce roku 1915 bylo členů celkem 29. Jmění jednoty - 17,78 K - uloženo 1. listopadu ve spořitelně v Chotěboři, na knížku č. 5049 - strana 3778 - se jménem "Jednota U.K.N.S.O v Sopotech", s tajným heslem "Kostel". Jednotu založil A.B. Mák, farář.

Do konce roku 1915 složilo 29 členů jednoty do pokladny celkem 18,68 korun. Pobožnost se koná odp. první neděli v měsíci.

oooooo

Bratrstvo růžencové založeno ve zdejším chrámu Páně 20. června 1915. Téhož dne rozdal jsem lidem, kteří k bratrstvu přistoupit chtěli, růžencové ci desátkové lístky, načež se každou třetí neděli v měsíci vyměňovaly. První pobožnost konána 20. června 1915 odpoledne, jelikož by odpoledne přemnohým členům bratrstva z okolních vesnic by nebylo možno k pobožnosti přicházeti, zvláště za nepříznivého počasí, proto jsem stanovil, že růženec budeme konávat již ráno přede mší svatou a v zimních měsících, kdy ráno je tma, až po mší svaté, což je nejpraktičtější. Lístky se vyměňovaly až do listopadu 1915. V prosinci jsem stanovil, by si každý člen lístky všecky koupil a sám si je vyměňoval, neboť s vyměňováním lístků byla velká potíž, ježto mnozí nepřicházeli ráno do kostela včas a mnozí přinášeli lístky zmačkané a málo čisté.

Seznam členů sestavil jsem až v prosinci a byl do seznamu zapsán jen ten, kdo celý svazeček lístků /15 kusů/ kupil , za 10 haléřů, ač mne stál 16 h. Členů bylo zapsáno 46.

ooooo

Rok 1916 - Generální kanonická visitace v Sopotech

3. května 1916 vykonal ji Jeho Excellence nejdůstojnější pan biskup Dr. Josef Doubrava, císařský tajný rada, domácí prelát Jeho Svatosti asistent papežského trůnu, pán na Chrasti atd. /nar. v Mníšku

Při této náboženské slavnosti a biřmování přišlo do sopotského kostela mnoho lidí, biřmovanců bylo 417.

ooooo

Dne 4. července 1916, v neděli byla visitace v Pohledu, kam nás všechny faráře z Čech, paní knězna Edvarda z Khevenhüller-Metsch-ů pozvalana hostinu. Hostů bylo přes třicet. Po hostině byli jsme společně fotografováni a později fotografií podarováni.

oooooooooo

Rok 1917 - Školní poměry za války - strana 121

Letošní prázdniny na ob. šk. počaly vlastně 22. června, kdy učitelé byli hejtmanstvím voláni do Chotěboře, aby tam byli poučeni, jak se mají učiniti soupisy letošní úrody.

- a./ dle druhu jednotlivých plodin
- b./ dle jednotlivých parcel
- c./ dle majitelů

Měli s tím být hotovi do 4. července, bylo však předem jistو, že hotovi do 4.7. nebudou a že škola do konce roku 14.7. již nebude, což se také stalo. Někteří s tím vůbec nepospíchali, většině z nich hejtmanství vrátilo, takže i po 15.7. musili ještě se s tím psát. Lehká to práce nebyla. Tímto spisováním úrody přišel jsem v Bílku o 6 cest /16,68 K / a ve Střížově o 5 cest /12 K /, celkem tedy o 28,68 korun. Tedeum bylo v sobotu 1. července. Letošní učení nestálo zase za nic. Učitel zdejší III. třídy Jos. Tillmann byl koncem prázdnin 1916 z vojny propuštěn, takže se v Sopotech učilo ve všech třech třídách, rovněž ve Střížově v obou třídách, jen v Bílku učilo se střídavě, ráno 2. tř., odpoledne 1.tř. Učení ve všech školách nestálo však za mnoho, ba skoro za nic, neb do školy chodil jen kdo chtěl. Dítky měly pomáhat matkám, neb mužové byli vesměs na vojně. A že toho mnoho dítěk zneužívalo, rozumí se samo sabou.

Do 2. tř. ve Střížově přišel často učitel Boh. Koutný sám, z dětí nikdo. Dle toho lze posouditi, co asi mládež mohla letos umět, zvláště když mnoho dětí do školy vůbec nešlo. Pak pro různé soupisy a rekvisice často bylo prázdro, zvláště před Velikonoci 1917, kdy učitelé konali rekvisice zásob, zvláště bramborů. Tillmann i Koutný konali s vojáky a členy approvisace prohlídky na Přibyslavsku, Koutný učitel ze Střížova z toho onemocněl a po Velikonocích něučil několik nedělzase. A takové nějaké nepořádky byly skoro pořád. A tak co by mohla mládež umět?! A co se mohlo proti tomu dělat? Nic! Panoval Moloch válečný, před ním musil každý úřad a každý člověk hlavu sklánět a nesměl nikdo nic říci. Co lidí bylo jen proto odsouzeno, že pravdu řeklo. Kriminály, šibenice, prach a olovo - to vše kynulo pořád a každému. A válka ničila mladé a krásné zdatné životy, hltala ohromné spousty peněz, půjčka šla za půjčkou, deptala se města, vesnice, celé kraje, země. A tak trpělo všecko a všecko, tedy i škola a kostel. Děti jsem na konci roku /červenec 1917/ nemohl vzít ku sv. zpovědi, byla jen zdejší 3. třída, kterou jsem určil 20. června. Do školy jsem pak šel jen proto, abych dal známky a zapsal hodiny do třídních knih. Anarchie byla na celé čáře.....

ooooooooo

Rok 1918 - strana 105- zapsal P. František Beneš

Brzy začaly se objevovat mráčky na obloze naší republiky. V prosinci 1918 byl vydaný zákon jímž se ruší povinnost být při mši sv. a vykonávat sv. zpověď a sv. přijímání, jakož i dozor učitelů nad dětmi v kostele. V únoru /1919/ vydaný zákon kazatelnicový, jímž se každý kněz, který by mluvil proti republikánským zákonům bude poháněn před soud a odsouzen.

Dobrá klička na hrdlo církve, by mohla vláda bezbožecká vzít církevní statky.

25. února 1919 vyhlášen zákon o kolkování peněz - kolek obnášel 1% ceny peněz.

Dne 1. března 1919 schválen zákon o rozlučitelnosti manželství, a kdo by chtěl může se dáti oddati civilně neb církevně.

oooooo

Rok 1919 - strana 106

Regenschori zanedbával své povinnosti, nechodil na roraty, pak vůbec nechodil na požehnání hrát - při mši sv. to odbýval, aby byl co nejdřív hotov - slyšel jsem jak na to nadává - ale učit tančovat, pořádat taneční hodiny i v postě, to mu nebylo ničím - ve škole se přestali modlit s dětmi před a po vyučování - a ještě jak

jsem se doslechl, řekl prý, mše sv. je komedie- proto dne 19. dubna 1919 byla dána výpověď regenschorimu Karlu Kubátkovi, ježto oděpřel na vyzvání proč zanedbává povinnosti. K. Kubát ale šel si stěžovat do Chotěboře dp. vikáři, ale nepořídil, chtěl abych ho odprosil - jinak že se bude mstít, když se tak nestalo, tak ze zlosti složil úřad varhanický již 31. května 1919.

Nástupcem jmenován František Stehno z Nové Vsi č. 40. Slečna Ludmila Janáčková, poštmistrová učila jej na piano a varhany hrát a kůr sama zastávala, dokud by se nenaučil- a to vše z čisté křesťanské lásky k oslavě Krista svátostného v kostele.

oooo

Letošní školní rok 1918 /19 byl ukončen o 14 dní dříve a 28.6.1919 byly rozdány vysvědčení. Mše sv. na poděkování byla, ale bylo jen asi 10 dětí, neb učitelé říkali, že nemusí choditi.

oooooooooooo

Obrazoborství po první světové válce

Výpis z knihy Ve jménu demokracie - 1922, strana 9-10.

Bohužel dnes však není již okresu, města, ba snad osady, kam by obrazoborství nezasáhlo. Přinášíme ještě zprávu z Českomoravské vysociny od našeho pracovníka na Chotěbořsku:

Agenti Volné Myšlenky a židovského zednářství zasili símě nenávisti proti katolicismu i v našem kraji. Lidé, jichž mravní kvalifikace rovnala se často nule, dostali se na povrch a když viděli, že jejich inspirátoři mohou v Praze beztrestně provozovati nejhrubší vandalismus, snažili se nejen dosáhnouti, ale překonati ještě své učitele. Výsledek jejich činnosti byl zjevný brzy.

O Dušičkách 1919 nalezli jsme rozbity kříž u silnice z Chotěboře do Příjemek. Je jistě charakteristický tento počátek a ukazuje nám, že ani nejpietnější památky nechtějí ušetřiti. Rolník J. Skřivan z Příjemků postavil totiž tento kříž v upomínku na svého padlého syna, hrdinu, a ti, kteří v dobách nebezpečnosti se skrývali, vylézají nyní z děr, aby proslavili své jméno.

Tímto byl dán signál k další kulturní práci. Hned bylo hlášeno, že demolována je kaplička Nejsvětější Trojice, brzy zase byly rozbity kříže u Rochňovců, vytlučena všechna okna sv. Anny, ba ani posvátné pole hřbitovní nezůstalo ušetřeno a sochy i kříže tam rozbity. Aby dílo bylo dovršeno, sáhlo se i na kostely. Byl vykraden kostel v Uhelné Příbrami a brzy na to kostel v Nové Vsi, kde však lup byl neveliký a proto nositelé osvěty ze zlosti rozbili u osady dva kříže.

Ani nejpamátnější socha okresu nebyla ušetřena. Je to sv. Josef, v zámeckém parku. Soše této byla kladivem uražena hlava a socha poškozena. Hlava schována do křoví, kdež po delším čase nalezena. O této památce je zajímavá poznámka v pamětní knize čachotínské NII.str. 21. R. 1840 dal chotěbořský baron Dobřenský v Praze zhотовiti sochu z pískovce uměle provedou v nadživotní velikosti, která stála ve výklenku Hutí svatého Josefa až do roku 1878.

Roku toho nechala pří baronka Dobřenská odvézti tuto krásnou sochu do Chotěboře, kdež ji v zámeckém parku dala postaviti. K ráznému protestu nechal pan baron Jan Dobřenský - v domněnce, že vracet je hanba - jinou, novou, právě takovou sochu z hořického pískovce od sochaře Jana Louvera vyhotovit, překrásně provedena na jaře roku 1880 postavena jest...

Nynější majitel zámku Chotěboře, Jan Dobřenský, opravil svým nákladem památnou tuto sochu a zároveň i sochu sv. Alžběty, kterou rukou kteřeho barbara rovněž demolovala.

To je pouze několik ukázkou pokroku v našich horách, není možno se o všem zmiňovati, ale snad i tyto postačí k myšlence: "Každospějeme, setrváme-li na této cestě?".....
oooooo

Kříž Skřivanův u Příjemek byl dále zničen v roce 1945, bylo do něho střeleno. Byl opraven rodinou Skřivanovou.

V roce 1986 bylo na kříži ulomené rameno znova opraveno, ale o rok později r. 1987, byl kříž zase násilím zlomen a základní kámen roztržen.

Tedy obrazoborství pokračuje i v našich časech. Pisatelem toto Výběru bylo v r. 1987 opraveno celkem 7 křížů v okolí Chotěboře. Většinou byly poškozeny novodobými vandaly.

oooooooooooooooooooo

Rok 1921 strana 107

V únoru bylo sčítání lidu ... Při tom byla provedena nezřízená agitace k odpadu od církve katolické. Ve farnosti naší odpadlo k bezvýznamí od 1.2. do 1.6. 27 osob

tedy asi 1%. Všech 37, z nich 3 k církvi českobratrské, 4 k církvi československé /dvě dítky učitele z Bílku a 2 z rodiny druhého učitele z Bílku/. Vidno z toho odkud začíná přestupování k sekci českoslovecké.

P. May.

6. srpna 1922,
ve Střížově odhalen pomník padlým v 1.světové válce.
Dne 24. září 1922,
odhalen byl pomníček padlým vojínům v Sopotech nad zastávkou dráhy.
Poněvadž byla zima a déšť na spadnutí, slavnost se nevydařila, jak
se čekalo.

Rok 1925. Strana 108.

V prosinci 1925 oběsil se ve Střížově výrostek Frentišek Souček /vulgo Daněk/. Farář, poněvadž posudek lékařů zněl, že dotyčný byl zcela zdráv, chtěl jen v tichosti na hřbitově se zaň modliti. Rodiče s výrostky však udělali průvod slavný s drůžičkami a zvoněním. Farář tím rozhořčen, odepřel zcela výkrop a tu výrostci se ženami ho velmi opovážlivě insultovali. Křičeli": On /farář/ musí dělat co my chceme, musí poslouchati nás a ne my jeho!" Od té doby má v té obci mnoho nepříjemností.

Školník - strana 114

V lednu t. r. /1926/ dala místní školní rada školníku p. Peřinovi výpověď a mezi jinými důvody prohlásila též, že mu dává výpověď též proto, že podepsal žádost o vrácení křížů do škol. Ten se hájil, že to nepodepsal on, nýbrž jeho žena za něho. Školník ten je když se mu daří dobře světový člověk/vlastní jeho slova/, když špatně se mu vede katolík. Lidovci/přední mluvčí/ Pokorný, Zvolánek/vulgo Počický/, Henzl/vulgo Bláha/, Stehno /vulgo Hulán/ používají ho jako berana vůči faráři.

Rok 1927 strana 117

V roce 1927, v lednu a únoru řádila na osadě farní/jakož i v celých Čechách/ chřipka, jíž v únoru podlehlo 11 lidí:
5 dítěk do 1 roku a 6 lidí starých přes 60 let.
V tomto roce na konec září byl zastřelen v Krucemburku farář Antonín Rohlík.

Pozn.: 16. října 1987 do jeho hrobu byl pohřben P. Bohuslav Kanda, rodák z Kožlí.

R O K   1 9 2 8
oooooooooooooooooo

Po velikonocích provedena p. Šlerkou, klempířem v Krucemburku oprava žlabů kostelních.

Po velikonocích provedena oprava plotu na skalce za farou. ^bOnos as 100 Kč platil farář ze svého.

V tomto roce zavedeno elektrické světlo v celé politické obci Sabinově. Též do kostela a do fary je projektováno vedení.

Do kostela hradí kostelní jmění. Do fary zaplatil první částku per 140 Kč farář ze svého.

Jaro letošní je velmi studené. Dne 17. dubna 1928 napadlo sněhu po kolena, ta že pisatel jen stíží dostal se do školy ve Střížově. V květnu dne 19. sněžilo, a 13 ho byla velká sněhová vánice. Mrazy pak v ty dny spálily květy u bezu šeříku úplně a na stromech ovocných částečně.

Dne 23. května na večer snesla se na zdejší krajinu prudká bouře, uhodilo do stavení Jelínka v Sabinově, které do základu vyhořelo. Pohořelí byli pojištěni jen na 5000 Kč, chodili sbírkou, na kterou přispěl podepsaný farář 100 Kč. Do druhého stavení v Nové Vsi uhodilo do stavu tkalce a poranilo tkalce na nohou.

Dne 28. května obdržel kostel od ústředí klanění Nejs.Sv. Olt. pěkný pláštík na ciborium.

Podzim byl v r. 1928 velmi pěkný. Brambor se urodilo sice méně než loni, ale přece sdostatek. Dne 2. prosince 1928 konány volby do okresního a zemského zastupitelstva - v naší farnosti obdržely strany následující hlasů počet:

Sabinov   okresní

1. Komunisti	130 hl
2. sociální demokr.	127 hl
3. lidovci	103 hl
4. národní socialisté	57 hl
5. republikáni	49 hl
7. nár. demokr.	13 hl

Sabinov   zemské

1. komunisti	128 hl
2. sociální demokr.	117 hl
3. lidovci	103 hl

ROK 1928 - pokračování

Na vánoční svátky bylo na Boží hod větrno mrazivě, na Nový/1929/ rok napadl hojně sníh a větrno zároveň, takže cesta z přifařených obcí byla velice ztížena.

oooooooooooooooooooo

Rok 1929

Dne 28. dubna 1929 zemřel v Sopotech v č. 25 A.B. Mák, farář v. v. a dne 1. května na zdejším hřbitově pohřben.

Málo zdejší farníci letos dávali se zaopatřovat. Byla tu lhostejnost. Duchovní správce po asi 10 upozorněních, v letech minulých, tém, kdo výslově a dokázaně zúmlslně se nedají zaopatřit, že odepře jít na pohřeb. Každý rok kázání o užitečnosti a nutnosti svátosti posledního pomazání, bezvýsledně. Když 4.8.1929 přišel otec Jonáš z Hliny vyjednávat svému synu pohřeb, farář se ho ptal, proč ho nedali zaopatřit. On odpověděl, že nechtěl. Dvě léta stonal tuberkolozou a o zaopatření nechtěl slyšet. Farář pověděl, že výslovnému odepírači svátosti na pohřeb nepůjde. Přece však šel ho vykropit. Tu obec, žena a příbuzní zemřelého způsobili pravé kravály svému faráři. Nejhůř si počíhal kapelník Dvořák z Nové Vsi a Uchytil, zv. Šupita ze Sopot, který tleskal a provolával hlasitý souhlas s nadávkami.

Rok 1929

Dosavadní kostelník Josef Ondráček, hausírník v Sopotech dal potřetí letos výpověď, která byla přijata. Dokud byl chudým žebrákem /žebral o obnošené šaty p. Taubra z Olomouce/, bylo s ním ještě k vydržení, když ale hausírnictví mu vyneslo tisíce, stal se bohatým žebrákem, tu už to s ním nešlo. V kostele např. při svěcení vody stál u faráře s rukama v kapsách, rozkročen. Ještě jen zorku si zapálit- choval se vůbec opovážlivě. Pronesl, že těch pár haléřů za kostelnictví za rok, lehce si vydělá při hausírnictví za několik neděl- že o ně nestojí.

Rok 1929

Zlé nakládání s farářem

Zde farář nesmí být duchovním správcem, ale dle vůle farníků almužníkem. Administrátor Beneš rozdával mouku, peníze atd. Měl matku, kterou o příspěvky obtěžoval/matka byla bohatou výměnkářkou/ tak, že jí úplně z peněz dostal. Pan kanovník Laštovička řekl: "Matku svou z peněz vycucal." Po něm pastorace byla zlá, když chtěli výkrop/ač měli peníze/byl jim dělat funus. Vše platiti musel.

Sám Beneš pak prý řekl: žeby ho stáhli z posledního kabátu. Ač mohl zde zůstat, odešel. že nemohl při 230 Kč platu měsíčně a malé štole /na výkrop šel do Střížova za 10 Kč, na pohřeb za 30 Kč/, tak proti němu co nejvíce povstávali...

Rok 1929

Šupita měl ve škole hocha. Hoch Šupitu při vycházení ze školy zatarasil žákům cestu. Tu jsem ho vzal a dal mu pár pohlavků, úplně bez rozčilení. Náhoda tomu chtěla, že ho bolely kotlavé zuby a on v obličeji trochu otekl. Ač dostal pohlavek v zádu na temeni, přece mě jeho otec žaloval /na popud učitelů/ u okresního soudu, že prý se bojí, aby syn nedostal padoucniči.

Byl jsem s velikou těžkostí osvobozen, ač lékařské vyšetření žádnou oteklinu, ani zranění nenašlo. Farář ho měl chyceného, svědky dokázal, že hoch řekl že ho bolejí zuby.

Rok 1930

První misie v Sopotech

Od 19. do 26. října 1930 odbývány v chrámu Páně v Sopotech misie. Konali je dp. Majer a Mysliveček OSR od sv. Kajetána v Praze. Počasí nebylo jim příznivé. Neustále pršelo a 26. poslední den padal sníh a byla taková vichřice se sněhem, že málokdo ji pamatoval. Sníh roztál a polámal stromy v lese takovou spoustu, že v některých místech musí být les vykácen.

K sv. zpovědi přistoupilo 450 penitentů a 600 lidí k sv. přijímání. Misie využil Zvolánek ze Sabinova - známý lhář a zločinec /ještě mírné pojmenování/, který umluven s G. Peřinou a Fr. Bažoutem hlídačem trati, vyvolal na faře pustý výstup.

To bylo faráři odměnou, že svým farníkům připravil a finacoval misie. Misie ty byly příčinou hrozného pronásledování a špinění faráře již několik měsíců před nimi, po nich prohlašovali nevěrci /děti to říkaly faráři do očí/, to byly misie první a poslední u nás.

Rok 1931 - strana 127.

Dne 16. května 1931 vypukl v Hájku požár, který strávil 9 stavení o 11 číslech. Zaviněn byl neopatrností jedné ženy/Březinové/, která zatopila klestím a šla na besedu /táč/. Jiskrou vypadlou z kamen vznítilo se roští u kamen a poněvadž bylo veliké sucho, brzo celý barák ohněm byl zachvácen. Než přišli hasiči 9 stavení stálo v plamenech. Ti se museli omezit na to, by se oheň dále nerozšířil. Farář /May/ sám přispěl na zmírnění bíd hněd druhý den obnosem 800 Kč.

U svaté zpovědi bylo 300 lidí i s mládeží, a u sv. přijímání 460 lidí i s mládeží. Ač zdejší jinověrci a bezvěrci prohlašovali v r. 1930, že v Sopotech byla misie první a poslední, přece renovaci nemohli zabránit.

Rok 1934

Ode dvou roků byl zde poštmistrem Jan Svoboda, vzorný muž a katolík. Proti němu povstal listonoš Bedřich Ležák, vůdce zdejší lúzy a dostal ho na hodinu pryč, přes zakročení faráře a zdejších mírnějších lidí. Zvítězila zde zase drzost, alegitimace národně sociální a evangelická. Kdo se nechce lúze podrobit musí jít pryč. Tak je to i se zdejším farářem - kdyby se podrobil lúze a přestoupil k církvi československé, byl by nejlepším knězem a zdraví by měl uchováno. Zůstává své víře věren a zůstane až do smrti.....

Rok 1935

Na taneční zábavě se seprali listonoš Ležák s Bernardem Hartmanem pro poštistrovou. Ten Hartman měl za to, že mu jeho holku berou a udělal při zábavě kravál, takže ho zmlátili. Byl z toho soud. Poštistrová za kterou chodil Stanislav Macek, syn řezníka ze Sopot, dostala se dle zdejšího rčení na šup pryč. Byla zde za ní poštistrová z Chotěboře, takže v jednom roce se zde vystřídalo na poště pět zástupců poštistra.

Rok 1935

Zaměstnanost lidí

Na jaře před velikonocemi a po nich sazeli nové stromky do holin způsobených pohromou v r. 1930. Zaměstnáno několik set děvčat a ženských, vydělaly si méně než za blahých časů síťkování, ale přece byl výdělek na několik měsíců. Hoši a mužští zaměstnáni po celé jaro a budou jistě též v létě, děláním a zasadováním betonových sloupů na plot pro prachárny, stavěním silnic v lese a objektů prachárny.

Rok 1936

Vytlučení oken kostelních

Žák Josef Uchytil z č. 6 měl prak, rovněž tak výrostek Bohuslav Valenta, též ze Sopot č. 4. Ti zároveň s Jindřichem Kárníkem střevovali se do oken kostelních a 5 jich vytloukli. Sváděli to jeden na druhého až ve vině zůstal Kárník. Jeho otec však kategoricky prohlásil, že správu oken platit nebude.

Rok 1936

Napadení faráře Josefem Dvořákem kapelníkem

Na zastávce 28. ledna 1936 liboval si farář, že zase má náboženské pohřby se zpěvem. To bylo trnem v oku kapelníkovi. Napadl surově faráře. Vychloubal se jakou vzácnou je jeho rodina. Sám však je nemanželským synem. Lidé vypravují, že ho měla matka se židem. Opravdu celý židovský typ. Syna Josefa odsoudili v Praze na 2 měsíce pro krádež. Syn Emil se sepral pro holku. Soud musel rozhodovat o pranici. Syn řezník pod farou, mnohokrát navečer se kočkoval s holkama, až to bylo hnusno. Opravdu vzácná, v Sobinovské farnosti rodina!

Když okna byla v kostele vytlučena, zakročil ze své povinnosti farář a udal věc četníkům. Ti věc dali vyšetřovat starostovi, kapelníku Josefu Dvořákovi....

Rok 1936

Dne 4. května 1936 konala se v Sopotech generální visitace za přítomnosti Jeho Exc. Dr. Mořice Píchy, jeho ceremoniáře DrTh. Hájka, faráře sopotského Maye, Karla Drdy katechety v Něm. Brodě a Tomáše Soboly, kaplana v Chotěboři.

Dopadla jako první v roce 1926 nedobře. Navedení děti schválne odpovídaly špatně, nebo daly se do brekotu, nikdo nevítal, jen děti z rozkazu faráře. Jeho Excelence také s farářem projevil nespokojenosť. Ač na bisk. visitaci byl připraven farář jak málokdo, děti vycvičené z celého Kubíčkova katechismu tak, kdyby vše šlo přirozenou cestou, musel farář dosíci velké pochvaly. Než, bylo to zase v Sopotech!

Rok 1936

V červnu byl učiněn pokus zrušiti zastávku dráhy. Chtěli udělati zastávku v Bílku s vlečkou do lesa, kde jsou vojenská skladisti. Než obyvatelé v Sobinově napsali protest ministerstvu národní obrany, který za duchovní správu podepsal farář, a sešlo z toho.

Pokus dostati poštu ze Sopot

V září 1936 chtěli dostati poštovní úřad do Nové Vsi č. 11. Sopotští podali protest, který podepsal též farář. Poněvadž i vojenská správa protestovala, tak zase z toho sešlo.

Rok 1937

Vojenská kasárna v Bílku

V lednu 1937 se přestěhovali vojáci hlídající muniční skladště do kasáren v Bílku, takže farář sopotský je též vojenským výpomocným správcem.

V Bílku též postaven dům vojenských gážistů, do kterého se nastěhovali rotmistři se svými rodinami.

Požár v Nové Vsi

V polovici května 1937 vyhořel domek Ondráčka /otec hajný/ se stodolou a kůlnou. Požár povstal od vadného komína.

Evangelík Smíšek přestavěl z chléva místnost, do které se nastěhuje pošta.

Rok 1937

Jako na jaře, taktéž na podzim chodějí lidé, počtem několik set, vysazovat stromky. Práci si šetřejí proto ji mají od září až do prvních dní prosince. Mládež po práci ještě před farou od 6 h do 9 h večer hraje házenou, tak zv. volejbal. Nezaměstnanosti zde valně tím ubývá, holky a ženské sázejí a přesazují, hoši a mužští kopají důlky a struhý, tak již chodějí po 4 léta a budou chodit každé jaro a podle výroku lesního Ryby ještě 8 let.

Podzim byl velice pěkný, jasny a teplý. Bramborů urodilo se hojnost, rovněž tak obilí.

Rok 1938 - SOKOL - strana 137

Protestanté Koštka z Markvartic, Zvolánek ze Sobinova, agrárníci spolu s faktory Bláhou a Němcem ze Sopot založili zde tělocvičnou jednotu "SOKOL", kterou zase za peníze, platějí mu 10 Kč za jedno cvičení, vzal pod střechu hostinský Bříza v únoru L.P. 1938. Zrovna pod kostelem novopohanská tvrz proti katolíkům.

Rok 1939

Zima byla téměř beze sněhu a dosti mírná. Ministr vyučování Dr. Kapras nařídil, aby kříže ze škol vyhozené, byly zase do škol zavěšeny. Ve Střížově kříže nebyly vyhozeny, zůstaly zásluhou rolníka p. Macka, ve škole neustále zavěšeny.

V Bílku byly vyhozeny nejdříve. Nedobrou zásluhu o to měl tamní řídící učitel Salaguarda, který první ze zdejších učitelů i s rodinou vystoupil z církve a pro vystoupení ostatních velmi úsilovně agitoval. V roce 1919 byly sňaty kříže v učebnách, v r. 1939 byly zase kříže v bílecké škole zavěšeny, pořízené /jarmareční/ nákladem místní školní rady. V Sopotech byly kříže teprve později za správce Tilmana odstraněny. Nyní roku 1939 byly zase do tříd dány, nákladem faráře Boh. Maye, který objednal umělecké od knihkupectví Zlatého klasu v Praze.

oooooooooo

ROK 1939 Němci - strana 139

Dne 14. března 1939 odtrhlo se Slovensko od naší republiky a 15. března 1939 byla republika Německem zrušena a proměněna v protektorát. Dne 17. března přijelo obsazovací vojsko do Sopot /as 20 nákladních automobilů bylo na návsi v Sopotech/. Vojáci ubytováni ve škole, u Břízů v hostinci. Ve faře také byli ubytováni dva důstojníci, kteří po 2 dnech i s vojskem se přestěhovali do kasáren v Bílku. Po dva a půl měsíce odvážely německé nákladní automobily munice do Německa. Pomocné dělnictvo bylo většinou obrovskou z naší farnosti, které si odnášelo co se dalo /trámy a jiné./ Po obsazení lidé se báli války, proto začali se zásobovat moukou, mýdlem a zvláště zbožím textilním i obuví. Baťa měl v Chotěboři několikrát krám prázdný, jako po vyhoření. V květnu horečka zásobovací odpadla- než ještě trvá.

Na podzim Německá říše obsadila po vítězné válce trvající měsíc, celé Polsko, část Polska vzalo si Rusko. Na podzim zavedeny též potravinové lístky, takže nic bez lístků ke koupi se nedostane, i masenky zavedeny/možno bez lístků dostat salám, tlačenku, jitrnice/ zavedeny též šatenky. V Sopotech není nedostatku, neboť vše je ještě z dřívějších dob zásobeno.

oooooooo

Rok 1940

Letošní rok začal tuhými mrazy. Do školy se muselo jen hodně zabalenou a ještě mrazem tuhly ruce ve dvojích rukavicích. Při mši sv. Nejsv. Sv. Oltářní častěji zmrzla, takže ve všední den nebylo možno sloužiti mši sv., zde ovšem bez všeliké újmy na lidech. Veliký nedostatek byl proto o uhlí - zdejší lidé chodili pro uhlí do Ždírce, kde dostali po 1/2 q. Farář měla uhlí nakoupené v létě, ale velice se muselo šetřiti. Farář chodil nestále v kuchyni, kde se jen tam topilo, v čepici, silném trikovém prádle, tlustých vlněných punčochách a přece ruce měl neustále zkřehlé, mrazem modré.

Že nechodil kupovat uhlí po 1 q, neboť by se do fary, kde na dvoře bylo 1 1/2 m sněhu s trochou uhlí nedostal. Vánice při mrazu byly ohromné. Pro nedostatek uhlí byly ve školách uhelné prázdniny, celý měsíc únor.

oooooooooo

Rok 1942

Na začátku ledna bylo okresním úřadem v Chotěboři nařízeno udělati soupis zvonů v kostele sopotském. Odepsáno, že jsou dva zvony v kostele, jeden umíráček ve váze 13 kg a druhý větší v průměru 1/2 m. Zároveň žádáno, by ten větší, jako památný byl ponechán. Žádosti duch. správy vyhověno a ponechán větší. Zvon menší nařízeno sejmouti a odevzdati do elektrárny v Chotěboři. Farář dal synem kováře p. Smetánky zvonek sejmouti a sám ho zanesl do určeného místa elektrárny v pátek dne 6. března 1942, když ho dříve oplakal. Sám si ho přinesl v r. 1921 z Hradce Králové od fy Červených, nyní sám ho musil odnáesti. Věru událost k pláči!

ooooooooooooo

K roku 1941

By farníci měli zaměstnání při vymízející tkalcovině, jsou zaměstnáni všichni ~~halci~~, zedníci, nádeníci při muničním skladisti, lidově zvaném prachárny i ženské, několik set jsou zaměstnány čištěním munice. Děti, starci a stařeny pak chodějí na jaře a na podzim po 2 1/2 měsíce na tak zvanou lásku, tj. vysazují stromky v lese.

oo

Z n a l e z e n é h o   r u k o p i s n é h o   z á z n a m u
/ na dvoulistě, popsány 3 strany A 4/ pátera Maye.

Zákroky farního úřadu ohledně opravy chrámu Páně v Sopotech od r. 1934.

V r. 1930 dne 27. října byla veliká větrná smršt, která způsobila na stromech sněhem obalených veliké polomy. Ty dal o své újmě farář zpracovat /1000 m³/, za které se dostalo 32000 Kč.

V r. 1930 bylo požádáno o instalování elektrického převodu do fary a kostela..

Převod uskutečněn v květnu 1930. Farář zaplatil celý převod do fary 1000 Kč a na převod do kostela doplatil 1100 Kč, celkem 2100 Kč. /Zárovky kolem obrazu, lustr/.

R. 1935 za 32000 Kč byla opravena fara, nová pěkná eternitová střecha, omítka a obílení. Byla opravena střecha kostela, natřená,

tmelem vyspravena, rovněž tak žlaby kostela fary opraveny. V r. 1938 v dubnu potřeboval kostel velké opravy zase, žlaby a střecha kostela i farního seníka. Na žádost farního úřadu odpověděno, že opravy provádí stavební oddělení MNO v Hradci Králové. Po delším tahání se žádostmi vypsal okr. úřad v Chotěboři komisionelní řízení na 28.12. 1938, na němž usneseno provést opravy v ceně 34. 000 Kč, z nichž měl zapraviti patron 23.000 Kč, kostel 8000 Kč a 3000 farníci. Rozpočet byl poslán patronátním úřadem /Vojenské lesní podniky v Hořovicích/ 27.2.1939 zemskému úřadu ke schválení. Teprve 26.4.1939 na urgenci faráře v Sopotech, žádal již německý úřad o urychlené povolení ku provedení oprav. Na to 12.6. 39 a 3. 7. 39 odpovědělo velitelství že MNO je v likvidaci a je nutno čekati na výsledek jednání. Po té obdržel farní úřad výzvu bisk. konsistoře v Hr. Králové k zahájení prací na kostele, 16.11. 1939. Výzvě té nebylo možno dostáti, žádný podnik nechtěl nic začít a také nemohl, jelikož byly již mrazy a farnímu úřadu nevěřil že mu bude zaplaceno. Ještě 24.4. 1940 zaslal farní úřad v Sopotech dotaz v jakém stadiu se nacházejí opravy kostela. Bylo mu sděleno stavebním oddělením v Něm. Brodě, by se obrátil na stavební kancelář MNO v likvidaci v Hr. Králové, tam mu bylo odpovězeno že MNO v likvidaci musí tu záležitost projednat s příslušnými německými úřady. Ty mu však na urgenci neodpověděly.

R.1942,

při větrné smršti zničen byl kus střechy kostela. Ihned to farní úřad oznámil písemně i ústně patronátnímu úřadu/ Luftgankomando in Prag/, pokladník lesní Kolman v muničním skladišti v Sobinově. Ten teprve/po zakročení 2 měsíčním/, když mu farní úřad zaslal ze sbírek 1000 K, dal za ty peníze část poškozené střechy přikrytí latěmi. Farní úřad v Sopotech učinil opatření, že klenba byla chráněna dole druhými latěmi a hadry. V r. 1944 zaslal farní úřad ze sbírek/z r.43/ 3600 K na opravu téže střechy. Tu lesní Kolman vybral z knížek kostela, které měl u sebe peníze a uložil v bance "Union". Na urgenci farního úřadu bylo mu **odpovězeno** ústně, by podal ofery. O b r o v s k á s u r o v o s t n ě m e c k á. Měli dva Bauleitory, měli plechu dosti, že mohli vše hravě dát a faráře ženou oferami. Po té cestě křížové na níž padl farář, dostal totiž zánět ledvin a močového měchýře a úplné shroucení nervů, bylo na stavebním oddělení v Chrudimi 18.9.1943 rozhodnuto, že klempířské firmě Mikulecký se žádny plech nedá, že musí to ze svého kontingentu dát. / 20 q plechu z měsíčního kontingentu 7 q! /

Tatáž firma by také nic nemohla podniknout poněvač řemeslníci vše podnikali za ~~aprovázaci~~, táž firma, jakož i druhá Šulc pokryvačství v Něm. Brodě, která prohlásila, že pokrytí pléchem nepatří do jejího oboru, nýbrž do oboru klempířského, museli by být k tomu donuceni. Vše doloženo doklady. Potom v červenci 1944 dal přece patronát kostel přikrýti /jen poškozenou část/, lépenkovou krytinou, kterou však vítr v květnu t.r. otrhal. Proto farní úřad na potvrzení Místního národního výboru 28. 7. 1945 objednal lepenku, kterou zase prozatím zabezpečí klenbu, která dosud je neporušená. Mezitím zažádal Okresní národní výbor o obnovení a vykonání usnesení farního řízení z 28.12. 1938 patronátem dřívějším a na otázku zda zase přejímá patronát, po kladné odpovědi i nynějším, které je teprve ve stavu jednání.

Tolik na opovážlivé posuzování laiků i kněžstva/mladého/, že nic nedělal, naopak, že opravy nechtěl. Vůbec německé úřady si počínaly dle nařízení vůdce, že Němci mohou jen statky přebírat, nikoliv však břemena, jak to ve výpovědi patronátu z 1.11.1944 též uvedli.

To je vypsání mučednictví duševního faráře v Sopotech II.díl.
I. díl bylo zakročení Šupolicie 6. 6.1942, jedno z nejsurovějších.
III. díl, zakročení regimngskomisera Hartera ke knězi na smrt nemocného. Tolik od Němců- od Čechů trpěl již od počátku mnoho, takže byl od r. 1920 - 39 jednou nohou v kriminále, druhou v hrobě.

oooooooooooooooooooooooooooo

P. Bohumil May, kněz nemocný duševně, v pozdějších létech i tělesně, působil v Sopotech 25 let. Jeho záznamy v kronice končí v květnu roku 1945. V rukopisném záznamu výše uvedeném je poslední datum - 28. července 1945. Zápis P. Maye končí v pamětní knize fary Sopoty na straně 146. Pak dva listy s číslovanými stranami 147-150 schází! Pravděpodobně tyto dva listy, pro kompromitující záznamy vytrhl P. B. Kranda, který brzy po svém nastoupení v Sopotech, dne 1. května 1952 učinil záznam o obětech revoluce 1945 a popsal i nemoc faráře Maye, a dále popisoval dění.

K zápisům kněze Maye připojuji básničku, kterou složil a dětem ve škole ji přednášel:

V Sopotech se v oknech mluví mnoho,
proto vynech polovičku z toho,
co ti vyjde obrať naopak,
vyjde ti pravda, tak jako tak.

oooooooooooo

Následující události zapsal P. B. Kranda. Strana 151

V červenci r. 1945 byly uspořádány opět a tentokrát radostnější poutě ve zdejším mariánském kostele spojené s manifestací mládeže. Nemoc odebírá sil duševních i tělesných. Duchovní správce /P. May/ byl nemocen a tak došlo k nepříjemnostem mezi farníky a duchovním správcem kolem poutních manifestací i ke stížnostem, které byly nepříznivě brány kněžími, farníky i biskupskou konsistoří. Ovšem důvody byly hlubší, než se zprvu zdálo. Byla to těžké choroba, která po léta hladala na těle dp. Maye a dne 26. října 1945 dovršila své dílo. Zemřel v nemocnici v Havlíčkově Brodě a jeho tělesné pozůstatky byly převezeny do Chrudimi, kde na tamním hřbitově byly uloženy k věčnému odpočinku.

Farnost osiřela pro katastrofální nedostatek kněžstva, který po ~~vilec~~ ~~okupaci~~ se ještě zvětšil odsunem kněží německé národnosti. Duchovní správa byla svěřena sousednímu duch. správci v Horním Studenci dp. Aloisu Zamazalovi.

oooooo

Rok 1952   Pouti

Poutní slavnosti se ve zdejším mariánském kostele nekonaly v roce 1952 pro zákaz Okr. nár. výboru v Chotěboři, v důsledku nakažlivých dobytčích nemocí slintavky a kulhavky, byly poboslužby jmenovaným úřadem zakázány po celém chotěbořském okrese.

Rok 1952

K dobrovolné výuce náboženství ve školním roce 1952 - 53 se přihlásil ve zdejší farnosti tento počet žáků:

Sopoty, národní škola 45 žáků - 2 oddělení týdně

Střížov, národní škola 26 žáků - 2 oddělení týdně

Bílek, národní škola 12 žáků - 1 oddělení týdně

oooooooo

Rok 1953

Slavnost Božího Těla se konala na přípis O N V pouze k 4 oltářům v kostele.

ooooooooo

Rok 1953

Likvidace hřbitova u kostela

Po výzvě duch. správce /P. Krandy/, aby příbuzní zemřelých, kteří odpočívají na hřbitově kolem kostela, aby dali dopořádku své pomníky a hroby, zůstala bez povšimnutí, protože hroby neměly již bližších příbuzných. Po dohodě duch. správce s farníky se rozhodlo, že hřbitov bude likvidován. Tak se stalo zjara v roce 1953.

V roce 1957

přihlášeno na náboženství:

v Sopotech	25 žáků
v Střížově	28 žáků
v Bílku	3 žáci
v Údavech	17 žáků
v Ždírci	35 žáků
v Křížové	88 žáků

oo

Velikonoce r. 1958

V době postní duchovním správcem jsou obstarávány zase tři farnosti: Sopoty, Studenec a Křížová.

Velikonoční obřady byly upraveny v r. 1956 posvá. kongregací obřadů se konají v odpol. a večer. hodinách ve všech farnostech.

VZKŘÍŠENÍ se nekoná, místo něho se konají večer obřady. Ti, kteří chodí pravidelně do kostela přijímají v době velikonoční již skoro všichni sv. svátosti.

oo

ROK 1959

17. října se přestěhoval ze Sopot do Křížové P. B. Kranda, který byl v Sopotech od 1. května 1952.

Narodil se 2. října 1920 v Kožlí u Ledče nad Sázavou.

oooooooooo

Opis parte:

Svatá Maria, Matkó Boží, pros za nás...

Odevzdán do Vůle Boží a připraven na svůj odchod z tohoto světa, odevzdal svou duši do rukou věčného Velekněze jeho věčný kněz

P. BOHUSLAV KRANDA

administrátor v Křížové

Zemřel v pátek 9. října 1987 při vykonávání své kněžské povinnosti. Narodil se v Kožlí 2.10.1921 /?/, vysvěcen na kněze dne 29.6.1946 v Hradci Králové. V duchovní správě působil v Hronově, v Náchodě, v Jaroměři, v Třebovicích u Lanškrouna, v Horním Studencí, v Sopotech a v Křížové.

S naším v Pánu zesnulým spolubratrem se rozloučíme v pátek 16. října 1987 ve 14,00 hodin slavnostní bohoslužbou ve farním kostele sv. Mikuláše v Křížové, odkud ~~hodnotně~~ ho doprovodíme na místní hřbitov, kde bude uložen k dočasnému odpočinku. Duši v Pánu zesnulého kněze odporoučíme Vašim modlitbám.

Křížová dne 12. října 1987.

Kněží vikariátu Havlíčkův Brod MVDr. Josef Kranda, Jar. Kranda,
Růžena Daňková hospodyně bratři s rodinami

oooooooooooo

oooooooooooooooooooo

Před zrušením okresního národního výboru v Chotěboři došlo dne 31. května 1960 k předání archivního materiálu zdejší farnosti okresnímu archivu v Chotěboři.

Byly předány staré spisy, doklady, účetní i staré knihy.

oooooooooooo

ROK 1970 Nový kněz v Sopotech

Dp. P. Jaroslav Barouš, narozený 26. 4. 1915 v Roštíně, okres Kroměříž, ordinován byl 29.6. 1941 v Hradci Králové, jako kaplan působil ve Žlebech, v Suchdole u Kutné Hory, administrátem v Křeseticích, Klukách, okres Kutná Hora.

Od roku 1956 - 70 v Hořičkách a současně exc. ve Chvalkovicích. Přeložen do Sopot ze zdravotních důvodů. Protože byla v březnu ještě velká zima a mnoho sněhu, bylo nutno stěhování odložit na duben. Bylo to 23. 4. 1970 ve svátek sv. Vojtěcha za pěkného počasí - při stěhování nábytku pomáhali ochotně místní věřící, mužové a junáci.

oooooooo

R. 1970 - 1977 byla vykonávána generální oprava chrámu v Sopotech. Všechny práce vykonávané během těchto let, bedlivě popsal v pamětní knize - fary v Sopotech, dp. Jar. Barouš. Zapsal i všechny pracovníky, kteří se oprav zúčastňovali.

Bylo to velkolepé dílo!

oooooooo

Rok 1978. Výpis z pamětní knihy K.J. ze Sobíňova, který je též zapsán ve farní kronice:

Úmrť duchovního správce P. JAROSLAVA BAROUŠE

Opis parte:

Po věrné a obětavé kněžské službě opustil své spolubratry P. JAROSLAV BAROUŠ duchovní správce v Sopotech. Narodil se 26. dubna 1915 v Roštíně, okres Kroměříž. Zemřel v neděli dne 16. července 1978 v 63. roce svého života a 37 roce svého kněžství. O jeho šlechetné duši výmluvně hovoří opravené kostely farností, které administroval, zejména mariánská svatyně v Sopotech. S milým spolubratrem se rozloučíme při mši svaté v kostele Navštívení Panny Marie v Sopotech v pátek dne 21. července 1987 v 10 hodin dopoledne. Týž den odpoledne v 16 hod. uložíme jeho tělesnou schránku do rodinného hrobu v Roštíně, okres Kroměříž. Jméinem duchovenstva vikariátu Havlíčkův Brod:

Antonín R. Vesmík, správce vikariátu

Bratr s rodinou

oooooooooooo

V neděli ráno kolem deváté hodiny 16. července 1978 zdržoval se na břehu Doubravy, nad tůní u Babína, důst. otec Jar. Barouš. Byl při tom postižen srdečním infarktem a spadl do vody. I když byl hned vytažen a bylo zahájeno odborné umělé dýchání občanem Josefem Uchytilem ze Sopot, neprobral se k životu. Lékařka, která v krátkém čase, povytažení jeho těla z tůně přijela, prohlásila, že infarkt byl smrtelný. P. Barouš několik dní před smrtí, se vrátil z nemocnice v Havlu Brodě, kde byl hospitalisován po srdečním záchvatu.

oooo

Pohřeb P. Barouše 21. července 1978

Pohřeb Otce Jaroslava Barouše byl okázalý. Na padesát kněží oblečených v roucha a deset v civilu bylo přítomno při smutečních obřadech. I lidí, kteří přišli a přijeli zblízka i daleka, bylo veliké množství. Hlavní obřady počaly o 10 h, ale již o deváté v kostele shromažďoval se lid. Na varhany od deváté hodiny hrál místní varhaník Karel Sláma ze Sopot. Prvně byla zazpívána místním sborem píseň složená na památku P. Barouše zdejším lidovým básníkem K.J. Před desátou usedl za varhany pan Karel Josef, varhaník z Prahy, který sem jezdil vypomáhat po dobu neschopnosti po urazu K. Slámy. Přesně v deset převzal varhany P. Karel Bříza, který přijel i se svým sborem z Křížové. Na ukončení, při vynášení rakve se sesnulým z kostela, zazpíval zase náš sbor doprovázený varhaníkem panem Karlem píseň: V Sopotské kostele na hlavním oltáři...

Před mší sv. a po ní byly projevy několika kněží. Jako první měl projev kapitulní vikář Dr. Jonáš z Hradce Králové. Poslední promluvu nad rakví zemřelého kněze, měl za farníky František Starý, obuvník ze Sobíňova č. 97, dříve dlouhá léta kostelník. Před chrámem se zdejší lid rozloučil se svým duchovním správcem. Kněží a část věřících pak autobusy odjela do Roštína, kde byla jeho tělesná schránka uložena do hrobu.

Bože, přijmi duši našeho duchovního pastýře, který osm roků v naší mariánské svatyni nás svými kázaními povzbuzoval, radil a učil nás jak máme žít a jak se navzájem milovat. Matko Boží, Panno Maria Sopotská, přimluv se u svého Syna, aby lehké bylo jeho odpočinutí a světlo věčné, aby mu svítilo. Amen!

oooooooo

Projev nad rakví + P. Barouše - František Starý

Vážení přátelé!

Tvým věrným Pane, život se neodnímá, nýbrž mění,
a když se rozpadne dům tohoto pozemského přebývání,
v nebi je připraven trvalý domov.

Takto k nám věřícím promlouvá modlitba za zemřelé. Přestože víme, že smrt je branou do věčného života, každý z nás se smutkem, bolestí a seslzami v očích se hluboce sklání nad rakví zemřelého našeho bližního, jehož jsme znali a měli rádi. Je-li náš bližní dlouho a těžce nemocen, přejeme mu ukončení jeho utrpení. Když ale však stojíme nad rakví člověka, který k nám ještě nedávno promlouval, učil a radil nám jak máme žít, který se s námi v pracovním obleku zúčastňoval prací na opravách našeho starého kostelíka, nechce se nám věřit, že dnes už nežije. Již neuslyšíme jejo pěkná kázání, nebude nás těšit a povzbuzovat při našich denních starostech. Odešel k Bohu a Matce Boží, jež tak miloval. Odešel na věčnost. My, kteří jsme se shromázdili u jeho rakve, můžeme již jenom na něho vzpomínat. A to vzpomínat v dobrém. Žil mezi námi skromně, poctivě a příkladným životem. Svým dobrým životem byl nám věřícím i všem osadníkům vzorem. Osiřeli jsme.

Smutno je nám! Odešel kněz, který z celého srdce si zamíloval náš kostel s Milostným obrazem Panny Marie. Odešel od nás, ale jeho dílo, jeho zásluhy o obnovu našeho chrámu zůstávají. Dle budeme zpívat píseň, která oslavuje Matičku Sopotskou, která vznikla právě při generální opravě naší svatyně. Tato píseň jenž náš dobrý důstojný pán měl rád a byla mu věnována, bude dále znět vroucně k nebesům, při poutních slavnostech a Mariánských svátcích a bude stálou vzpomínkou na našeho duchovního otce.

Za všechny věřící naší farnosti, i za všechny poutníky, které svými promluvami přitahoval, loučím se s důstojným pánum Jaroslavem Baroušem. Ať Bůh mu oplatí za všechno, co za těch osm let působení vykonal dobrého v naší farnosti. Budem vzpomínat a modlit se za něho! Tuto moji promluvu ukončuji běžní lidového básníka, který ji složil na jeho paměť:

Vy k pluhu jste byl povolán,
pevně se držel klečí,
oral a vsíval jste semena,
jenž lidské duše léčí.

Semena Pravdy a Víry,
vsíval jste do bolných duší,
zachraňoval lidi zbloudilé,
jimž smutek srdce krušil

Ne každé dobré semeno
v úrodnou půdu padne,
i když sic vzklíčí a vzejde,
po čase bez vláhy zvadne.

Vám však svěřené pole
bohatou úrodou vzkvetlo,
neb mnoho modliteb věřících,
do nebes denně vzlétlo.

Vše jste opustil, šel jste za ním,
za Pánem, jenž byl Vám vůdcem,
s pomocí jeho Zákonu,
chránil jste lid - před čáblem svůdcem!

oooooo

Píseň na nápěv Sbohem má radosti, velebná svátosti... složená
a zazpívaná při pohřbu P. J. Barouše:

V Sopotech na skále, ve staříčkém domě,
žil v něm důstojný pán, poctivě a skromně.

V kostele u fary Boha denně vzýval
a v modlitbě vroucí, svoje ruce spínal.

Modlil se za svou vlast, za naši českou zem,
by Bůh dal milosti, věřícím lidem všem.

Stánek Boží svítí, v hávu svém bohatém,
všechno se v něm třpytí, barvami a zlatem.

Na oslavu Matky chrám kdys postavili
a věřící lidé, dnes ho opravili.

Společně s knězem svým, opravy konali,
aby kostelíček nadál uchovali.

Dnes se s knězem loučí, bolné slzy roní
a zvon z velké věže, hrany jemu zvoní.

Přijmi jeho duši, Pane všemohoucí,
za tu jeho píli i modlitby vroucí.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Činnost a úmrtí kněze P. Jana Berana

Do Sopot nastoupil 3. září 1978. Žil již pět let na odpočinku, ve svém domku v Havlíčkově Brodě; po přestálé mrtvici, po níž měl částečně ochrnuté ruce a ztíženou chůzi. Zásluhu na jeho příchodu do Sopot měl P. Jiří Koudelka z Chotěboře, který s pomocí Otce Berana dosáhl kněžství. P. Beran přes svou nemoc a nemohoucnost vykonával bohoslužby, zpovídal a kázal, až do dalšího záchvatu, který ho postihl právě v době poutních slavností, v červenci 1981. Před záchvatem si naříkal na bolesti hlavy a také jeho chůze se zhoršila. Byl odvezen do havlíčkobrodské nemocnice, kde 18. července 1981 skonal. Působil v Sopotech tři roky.

Pohřben byl 24. července 1981 ve Světlé nad Sázavou. Jeho pohřbu se zúčastnilo hodně zdejších farníků. U oltáře v Chrámu Páně ve Světlé bylo přítomno 52 kněží. Jistě tam byli i další v civilu. Hlavní promluvu měl známý řečník a spisovatel P. Zemek z Habrů. Mši svatou sloužil kap. vikář Dr. Jonáš z H.Králové.

oooo

Schematismus diecéze královéhradecké 1980, strana 31

BERAN JAN, interkalární administrátor, D, N,E.

Nar. 29. 3. 1914 ve Výprachticích, ord. 29.6. 1938 /Od 1.9.1978/.

oo

Po smrti P. Berana sloužil v Sopotech mše svaté, většinou v sobotu, v 16 h, P. Jaroslav Haněl z Chotěboře.

Narozený 9.3. 1923 v Čáslavi, ord. 29. 6. 1949. /V Chotěboři působil od 15. 11. 1979./ Měl pěkná a hlavně hlasitá kázání.

ooooooo

Na Hromnice 2. února 1982 přijel do Sopot P. Antonín Podlaha, právě když věřící se scházeli u kostela před bohoslužbami. S dvěma batohy knih se nastěhoval se svou hospodyní Jiřinou Hrubešovou /řád.jménem Cyrila/, na faru, která zůstala zařízená nábytkem po zemřelém P. Baroušovi. Bytové zařízení užíval i předcházející kněz P. Beran.

V neděli 7. února 1982 P. Podlaha sloužil první mši svatou.

oooooooo

V Schematismu diecéze Královéhradecké 1980, na straně 45 je tento záznam:

Slatiňany

Ve farnosti bydlí: P. Podlaha Antonín OFM, duchovní správce školských sester III. rádu sv.Františka, v ÚSP pro mládež ve Slatiňanech č. 153. Narozen 2. 7. 1921 v Hluhoši u Příbrami, ord. 29.6.1946 v Praze.

oooooooooooo

Působí v Sopotech dosud. /Zápis 20. března 1988./

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Rok 1984.

Pohřeb Pavla Laciný ze Sobíňova č. 81

Opis parte:

Zemřel náhle po kratší, těžké nemoci v pondělí dne 13. srpna 1984 v ranních hodinách v havlíčkobrodské nemocnici ve věku 24 let. Pohřeb našeho drahého syna se bude konat v pátek dne 17. srpna 1984 ve 14,30 hodin z chrámu Páně v Sopotech a po církevních obřadech bude uložen do hrobu na hřbitově v Sobíňově.

Jiří a Anna Lacinovi, rodiče   Jiří a Vít, bratři

oooooooooooo

Smuteční obřady počaly zádušní mší sv. ve 14,30 h v kostele v Sopotech. U oltáře byl P. Antonín Podlaha, dva ministranti, bratři Škarýdovi z Hájku a kostelník Jiří Čermák z Bílku. Na kůru varhaník Karel Sláma ze Sopot a zpěváci: Ján Křivský Sobíňov, Miroslav Zahrádka Bílek, Jiří Jelínek Sobíňov, Božena Jelínková Sobíňov, Marie Stehnová Nová Ves, Marie Slámová Sopoty, Marie Janáčková Sobíňov a další. P. Podlaha měl promluvu o smrti podle Knihy Moudrosti. V kostele bylo přítomno na 20 párů družiček s mládenci a 6 družiček mladších, samostatně. Družičky a mládenci stáli kolem bílé rakve se zemřelým Pavlem Lacinou, jenž byl umístěn čelem k oltáři. Po obřadech mládenci vynesli rakev z kostela do pohřebního vozu a průvod v pořadí: za křížkem neseným ministrantem šli muzikanti, sportovci /zemřelý byl členem oddílu kopané/, družičky s mládenci, kněz se zpěváky - pohřební vůz doprovázený ze stran zase mládenci a družičkami a za vozem pozůstalí a další smuteční hosté. Po celou cestu ze Sopot, přes Novou Ves, nahoru do Sobíňova ke hřbitovu muzikanti hráli. Nedaleko domu, v němž zemřelý bydlel, průvod zastavil, zřízenec pohř. ústavu otevřel dvířka auta a hudba zahrála píseň: *Zasviť mi ty slunko zlaté..* Pak ještě byla zastávka u hřiště, kde muzikanti zahráli další píseň.

Na hřbitově kolem hrobu utvořili shromáždění občané půlkruh, napravo stáli mládenci s družičkami, zleva sportovci. Uprostřed kněz a zpěváci a pozůstalí. Kněz P. Podlaha pronesl nad rakví modlitby a pak dal přednost předsedovi MNV Jiřímu Kafkovi, který promluvil o životě a práci zemřelého Pavla. Po něm měl ještě krátkou řeč P. Podlaha, neboť Pavel Lacinus až do nástupu vojenské služby vymáhal kněžím, od svého mládí, při bohoslužbách jako ministrant a zúčastňoval se brigád při opravách kostela.

Pak byla rakev při hudbě spuštěna do hrobu. Černě oblečená družička vhodila do hrobu zlomený květ galy. Po ní bílá družička polštář jenž byl ozdoben věnečky z myrty. Po nich ostatní družičky a mládenci vhazovali ratolesti myrty na rakev. Pak přistupovali další přítomní a vhazovali do hrobu kytice, většinou z bílých květin, podávali ruku zarmouceným rodičům a dvou bratrům. Hrobař Joska držel košíček se suchými květnými lístečky a lidé po tříkráte na rakev vhazovali špetky lístečků. Věřící se ještě křížovali velkým znamením kříže. Zatím se páry - mládenci s družičkami řadili a při pochodové hudbě odcházeli k hospodě, kde na parketě venku tančili do 20 hodin.

Předcházející pohřeb mladého, svobodného muže Jar. Stehny se konal v roce 1970.

KAREL STARÝ - řeholník, bratr Simeon

oo

Narodil se v Sobíňově 4. X. 1906, profes. 10.II. 1937.

Zemřel 6. IV. 1981 v Norcia /Nursia/ Italie.

Opis dopisu od jeho spolubřatra O. Cyrila:

Drazí, až teprve nyní, po velikonocích, dostávám se k tomu, abych Vám sdělil zprávu, která Vás naplní zármutkem, totiž, že 6. dubna tiše odešel z tohoto světa náš drahý Fr. Simeon Starý. Možná, že už víc než rok nemáte od něho žádné zprávy. Napíši Vám něco o posledních měsících jeho života. - Dne 30. ledna 1980 šel odpoledne do našeho lesíčka ořezávat jednu borovici zachvácenou tzv. mniškou stěhovavou. Třebaže už byl v pokročilém věku, byl stále čilý a vylézt na strom nebyl pro něho žádný problém. Častěji jsme ^{mu} říkali, aby se šetřil, že postačí, nakrmí-li slepicé a vyveze 2 X za týden tři kolečka jejich trusu. Ale snad ho asi znáte! Chtěl sobě i druhým dokázat, že má ještě všechnu svou mladistvě nezmenšenou výkonnost. Nůže tedy, na tom stromě ho zachvátila závrať a jakýsi neznámý dosud pocit prázdná a úzkosti, jak nám to potom vyprávěl. Ještě, že se mu podařilo sešplhat se dolů! To byl první záchvat mozkové mrtvice a infarktu. Dopravili jsme ho do zdejší nemocnice- ošetřovatelkami tam jsou sestry dominikánky- a tam se mu dostalo odborného vyšetření a péče. Po dvou měsících se vrátil domů a byl ve všem soběstačný. Samozřejmě, bylo mu líto, že už nemůže zastávat své dřívější práce, zahrádku a drůbež. Přes den polehával. Když to počasí dovolovalo, procházel se po zahradě a po domě. Mnoho v té době četl, hlavně duchovní knihy a modlil se. Často říkával, jak na Vás všecky vzpomíná a doufal, že Vám ještě napiše, až se zotaví.. Dodržoval velmi svědomitě předepsanou dietu a užíval patřičné léky. Pravidelně, dvakrát za měsíc, přicházel jej navštěvovat náš lékař a svědomitě jej kontroloval. Jeho zdravotní stav od lednové krise byl relativně velmi uspokojivý. Až tu krátce před vánocemi, jednou při večeři, znenadání několikrát prudce hlasitě zazíval, zůstal s otevřenými ústy a sočima v sloup. Hned jsem vyskočil od stolu, udělil mu Dv. Pomazání nemocných- krátce nato se ze mdlob vzpamatoval. Okamžitě jsme ho odvezli do nemocnice, kde si pobyl 14 dní na pozorování. Důvodem tohoto záchvatu byly potíže, které měl po celý život se zažívacím traktem/snížení žaludku ap./Třebaže se ze záchvatu dostal, viděli jsme, jak to s ním jde najednou s kopce. A tak 24. března došlo ke konečnému záchvatu mozkové trombosy. Okamžitě mu byly uděleny Sv.Svátosti, a byl převezen ambulancí do zdejší nemocnice. Rád bych dodal, že ještě asi dva dny před oním záchvate m

byl ve velmi vyjimečně sdílné a veselé náladě. S velkou spontánností vzpomínal na některé veselé episodky z prvních dob po vstupu do Emauz. Po 4 dnech účinného lékařského zákroku nastalo sice u něho určité zlepšení, ale jen přechodně. Přišel k vědomí snažil se vyjadřovat, ale už mu to nešlo. Byl si vědom vážnosti svého stavu. Pátého dne v důsledku zhoršeného krevního oběhu se objevily první proleženiny, které byly jeho velikou mukou- snášel ji s příkladnou statečností- až do poslední chvíle. Tkáně začínaly odumírat.. Tu 3. dubna nastal rozhodný zvrat. V italských nemocnicích je dovoleno příbuzným nebo blízkým nemocného, zvláště v době krise, být s nemocným vedne vnoci. A tak jsme se rádi střídali u jeho lůžka až do jeho skonu. Vědomí ztratil Fr. Simeon po poledni 6. dubna.

Den před tím obnovil ještě řeholní sliby, jak tomu je zvykem za takových okolností v našem klášteře. Shodou okolností ve chvíli jeho skonu přišel jej navštívit zdejší pan biskup a jeho odchod do Věčnosti provázel svým požehnáním. Bylo 5 hod. odpoledne letního času, když skonal. --- Pohřeb se konal dne 9. dubna po výkropu z nemocnice, odkud šel průvod do basiliky sv. Benedikta. Koncelebrace se zúčastnilo na třicet kněží-. Četná byla účast věřících. Mnozí vzpomínali na zesnulého, jak na sv. Lucii 1965 při našem slavnostním vstupu do Norcie se vzácným procesionálním křížem v čele průvodu uvedl nás hluček emauzských mnichů Římskou branou.

Při mši sv. bylo čteno evangelium o dvou učednicích jdoucích do Emauz. V promluvě m.j. jsem se zmínil, že Fr. Simeon vstupoval vlastně třikrát do kláštera a pokaždé s obětmi vždy většími... až konečně po svém třetím překročení klášterního prahu setkal se se Vzkříšeným ve Věčných Emauzích. .. Z basiliky pak jsme šli průvodem přes město, prošli jsme askolskou branou až na okraj města. Rakev s tělesnými pozůstatky zesnulého byla zahalena vkusně zhodeným příkrovem s tulipány, které Fr. Simeon po léta pěstoval v naší zahradě. Právě v těch dnech bohatě kvetly jako na poslední vděčný pozdrav svému milému pěstiteli.

Tělesná schránka zesnulého byla prozatím uložena v hrobce našich benediktinek na starém nursijském hřbitově. Když spouštěli rakev do hrobky, spolu s našimi českými a slovenskými přáteli z Říma, pomodlili jsme se po Salve Regina, česky Otčenáš, Zdrávas Maria a nakonec zazpívali "Svatý Václave" a původním nápěvem i řečí "Hospodine, pomiluj ny" s trojnásobným "Krleš!"

Fr. Simeon byl svérázné a někdy velmi temperantní povahy. Nikdy nezahálel, stále byl v činnosti. Těšil ho zeměpis. Rád vzpomínal na svá cestování. Byl velmi šťasten, že se před několika lety mohl podívat na měsíc na Montserrat ve Španělsku, odkud k nám přišli mnisi do Emauz a na Bezděz v r. 1636. Byl družné povahy. Rád se zasmál, prostý jako dítě, měl rád děti z celého okolí a ony jeho. Měl rád své květinky a dovedl se i pobavit se slepicemi... Miloval věrně svůj Sobíňov a dalekou rodnou pahorkatinu. Zřídka kdy chyběl na společných modlitbách a ostatních úkonech řeholního života. Jak jen mohl, se jich i v posledních měsících zúčastňoval. Redil jsem mu, když byly mrazy, aby raději zůstal v cele, že mu rádi přinesem Sv. Přijímání. On nato: "Já rád sejdou do kostela, a obětuji to za návrat některých svých příbuzných a známých, kteří se vzdálili od Pána Boha a od Církve." Dětinně miloval Pána a Matku Marii, která jej zahrnula svou zvláštní přízni na sklonku jeho života... Když už s námi nemohl chodit do chóru, až do posledka se modlil Mariánské hodinky. Má dosud v živé paměti, jak - pokud byl ještě zdrav - po ranním klekání /5 h/ rád se modlival Křížovou cestu ještě před započetím chórové modlitby. V posledních měsících složil si prostinkou modlitbu k Eucharistickému Kristu a často si ji opakoval: "K Tobě, Svátostný Bože, pozvedám svou duši a toužím po Tobě! Přijď ke mně, očist, posvět, posiluj mne!"

Zvěnělý opat Arnošt Vykoukal, dachovský vězeň, s milou otcovskou duchaplností dal Fr. Simeonovi za Ochránce při vstupu do noviciátu sv. Simeona - Starce, narážeje při tom na jeho příjmení /Starý/. A on vděčně přijal toto své nové jméno a zakládal si na něm a ctí vroucně svého Ochráncě. Nad postelí měl ho vyobrazeného na řecké ikoně Obětování. Časem se dověděl, že jeho ostatky jsou uctívány v dalmatském Zadru. Po léta toužil, aby tam mohl putovat. Pán je dobrý a plnívá někdy i méně důležité touhy svých dětí. A tak se také stalo, že v lednu 1980, sotva 14 dní před jeho mrt. záhvatem, jsme spolu poklekli před vzácným sarkofagem Sv. Simeona. Náhoda? Snad. Ale pro ty, kdo věří ve společenství svatých, i ty náhodné shody mají svou hloubku... A vroucně se odporoučel F. Simeon svému Ochránci! To "Nunc dimittis" - Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého v pokoji", které jsme tam zpívali, stalo se brzy skutečností: 6. 4. / + sv. Metoděj 885/ jeho "oči uzřely Světlo". Ve tváři zesnulého se rozhostil ztlumený odlesk Světla, které už uzřel.... Druhý den ráno sloužil biskup Ottorino Pietro Alberti sv. Oběť za pokoj jeho duše. Potom zašel ještě k rakvi, dlouze se zahleděl v tu tvář tak mile klidnou a ne bez dojetí poznamenal: "Ten už je jistě v Nebi." oooooooooooooooo

Obsažný dopis od P. převora Cyrila Stavěla z Norcie obdržel Karel Socha z Prahy. Následující dopis byl psán Karlem Starým - bratrem Simeonem, rodákem ze Sobíňova čp. 24 také Karlu Sochovi.

Fr. Simeon byl jediným občanem obce Sobíňova, za minulých sto let, jenž se rozhodl pro stav řeholní.

ooooooooooooooooooo

Milý Karle!

Norcia 27.X. 1969.

+ Pax

Musím Ti také jednou napsat, vždyť mít hodného bratrance Karla a nestarat se o něho není hezké. Od zítřka za týden máš jmeniny. Zde v Itálii je skoro v každém kostele oltář či obraz sv. Karla Boromejského. Vždy je tam sv. Karel vyobrazen jako askéta s nosem jako skoba. Ale měl srdce na pravém místě. Tehdy to bylo po triden-ském sněmu - v církvi bylo ještě plno bolestivých ran, které ji zasadila reformace. A svatý Karel viděl, že nářkem a lomením rukou se nic nespraví, tu se pustil do práce, začal vizitovat svoji obrovskou diecézi. Do každé horské **farmosti** se musil dostat. V zimě a i po čtyřech po ledu lezli. No a když člověk nešetří svými silami a postí se, tím se též modlil za svoje diecézany, přijde brzy s mrt. Narodil se 2.X. 1538 a umírá v r. 1584 ve věku 46 let. A církev nepláče, že jí tak hodný arcibiskup a kardinál umřel, vždyť za sebou nechává život plný obětavosti a výborného příkladu. To církev potřebuje! Máme já i Ty výborného, vnešeného patrona a to nás zavazuje, bychom jej napodobili. V čem? Já už mám 63 let a Ty? Zdá se, že jsi tak starý jako můj bratr Pepík. Je Ti 75 let. Přichází k vážnému bodu tohoto dopisu: Když člověku pracuje normálně rozum, tu si řekne: "Kadle, musíš něco dělat a to něco rozumného, podívej se: život Tvůj, pravda, povstal normálně, ale ty zákony dal Bůh podle kterých si se narodil. A ty další příčiny toho co vidíš kol sebe nejsou jen tak lehké, aby jsi je, když je seřadíš mohl nepočítat s Tvůrcem."

Viď, Karle, že se budeš namáhat, aby jsi se začal modlit. Bez modlitby, bez pokory to nejde/definice pokory= pravda/. Já Ti Karle pomáhám modlitbou, ale já sám nestačím. Musíš mi pomáhat! Pomoc! Ty. Je možné, že už jsi začal, Ty takový rošafa, chodit do kostela a že pomalíčku vplouváš do života své duše, ale jestli jsi ještě nezačal, začni hned! Udělej si násilí. Nebeské království násilí trpí a ti kdož jej činí uchvacují jej! Jsou to slova Pána Ježíše a kde se nalézají v kterém evangeliu, to nevím. Myslím, že se Ti zavděčím, že místo květnatého blahopřání Ti, toto píšu.

Tedě něco veselého. Náš páter převor Cyril Stavěl dával duchovní cvičení pro bohoslovce, kteří 3 měsíce v létě nejsou v Římě, ale 6 km od Livorna. Je to vila po nějakém italském politiku, kterou koupili naši páni biskupové, někdy před 40 léty a páter Cyril mě vzal sebou. Já hned druhý den po obědě se pustil 3 km k moři. Víš, Karle, vidět prvně moře a vstupovat do něho není tak něco jednoduchého. Já byl rozčilen. Viděl jsem v mořské čisté vodě plno rostlin a dno bylo kamenité - já byl sám a nedovedl si vybrat pěkné místo - po pár okamžicích jsem v patě pravé nohy ucíttil palčivou bolest. Hned vylezu a chci vytahovati štětiny mořského ježka. Je to zvírátko asi jako pěst veliké, ale kdepak, neslo to! Je to už skoro měsíc, co je mám v noze, ale nevadí to, nesmím to mačkat!.....

Pán Bůh Vás všechny opatruj! Karel.

oooooooooooooooooooooooooooo

Fara

oooo byla vystavěna v roce 1764. Stojí na sklanatém pahorku, vzdálena od kostela 55 kroků. Dal ji postaviti Karel z Dietrichsteina /1730-1787/, který zde také vystavěl kostel místo původního. V roce 1764 byla dostavěna a byl jsem umístěn stálý kněz. Lokalie do té doby krucemburká, byla povýšena na faru 22.března 1760.

Duchovní správu vedli:

I. residentní kaplani/první čtyři 1761-1784/ a lokalisté:

1. Josef Vrba, 2. Václav Zita, 3. Josef Toul, 4. Frant. Macek,
5. Jakub Čepel /1784 - 1791/, 6. Pavel Polanský /1791-1805/,
7. Jan Michl /1805 -1807/, 8. Frant. Schöps /1807 -1809/,
9. Matěj Sluga /1809-1835/, 10. Václav Hofman /1813- 1814/,
11. Jan Šembera /1814- 1827/, 12. Josef Plessel/1827- 1835/,
13. Frant. Opatřil/1835- 1854/, 14. Josef Tyll /1854 - 1860/.

II. faráři:

1. Josef Tyll/1860 - 1867/, 2. František Knop, administrátor /1867 - 1873/ a poněm Karel Weidenhoffer, administrátor,
3. Jan Janků /1873 - 1880/, po něm Václav Havlík, 5. Václav Havlík /1888- 1909/, po něm AB.Mák od 1909- 1918, Fr. Beneš kaplan 1918- 1920,
6. Bohumil May 1920- 1945/.

Alois Zamazal, administrátor, docházel ze Studence / 1945 - 52/, od r. 1952 - 1959. *R. Br. Krala*

Pak se vystřídali: P. Slavíček z H. Borové, P. Talacko z Chotěboře, P. Loubek z Voj. Městce, aj.

Od r. 1970 - 1978 bydlel a působil v Sopotech P. Jar. Barouš,

Po úmrtí P. Barouše dojížděl do Sopot P. Jaroslav Haněl z Chotěboře, pak se přistěhoval P. Josef Beran /1978 - 1981/, jenž tam v Sopotech raněn mrtvici, zemřel Od roku 1982 až dosud /1988/, vykonává bohoslužby a bydlí na faře P. Antonín Podlaha.

ooooooooooooooooooo

Z A R C H I V U POLENSKO-PŘIBYSLAVSKÉHO

Ze starých účetních záznamů v polensko-přibyslavském archivu se dovíráme jména kostelníků, ještě z dob, před stavbou nového kostela, před r. 1749 a před zřízením fary a ^{umístěním} vystálého kněze. Kněží v té době jsou jmenováni jen zřídka.

Kolem roku 1655 v sopotském chrámu byl kostelníkem Jiří Stehno z Malochýna.

Roku 1656 se uvádí, že starším kostelníkem je Vít Janáček, mladší Jíra Starýho.

Roku 1663 byl starším kostelníkem a správcem zádušního jmění Vondřej Dymáček. V tom roku bylo v Sopotech 5 bohoslužeb, o rok později/1664/ čtyři. Při nich se vybralo do pytlíčka prosby 1 zl 55 kr.

Roku 1667 se stal kostelníkem Jan Sedlák. Byly 4 bohoslužby.

R. 1672 se dále uvádí Jan Sedlák ze Sobinova - kostelní hospodář. Od r. 1677 do r. 1681 vedl kostelní účty Jan, mlynář Pilský.

Roku 1682 přijal kostelnictví Pavel Janáček a tím v opatrování jmění zádušní - 61 zl 3 a půl kr. Vedle Pavla Janáčka uvádí se druhý kostelník Václav Kadlec z Pily.

Roku 1695, bohoslužeb v S. bylo deset. Na hřbitově pochovány 3 osoby. Poplatek za zvonění mrtvým obnášel 6 kr.

Roku 1701 bohoslužeb 19, pohřbů pět, z pily 2, ze Sobinova 2, z Branžova 1.

Roku 1702 bylo bohoslužeb 21. Uvádí se zádušní krávy- 22.

Dne 26. května 1705 varhaník Karel, obdržel za věžní službu 30 kr. Na věži byly 3 zvony, jeden velký, 2 malé.

Roku 1708 se obějevuje jméno kantora v Sopotech- Ambrože Jelínka.

R. 1709 se stal po Pavlu Janáčkovi starším kostelníkem Jiří Jelínek.

Roku 1710 se jmenuje kostelník Jan Janáček.

V roce 1725 varhaník Jirka dostával čtvrtletně 30 kr.

Roku ¹⁷³⁴ kostelním hospodářem Josef Šrámek.

Roku 1740 kostelním hospodářem Jan Daněk.

Podrobnější zápisy kostelních účtů- v Kronice ZE STARYCH PAMĚTI /Karel Janáček, rok 1972! /

oooooooo

SLAVNOST V NOVÉM CHRÁMU V SOPOTECH ROKU 1752

oo

Roku 1752 konala se v Sopotech velkolepá slavnost na oslavu stoletého vystavení obrazu Mariánského. Slavnost trvala celý oktav svátku Navštívení Panny Marie. Hned prvý den dostavilo se ku zpoře 7000 poutníků. Přítomni byli četní okolní duchovní a zúčastnil se slavnosti též vrchní hejtman panství Jan Kašpar Khautz. Pod jejím dojmem určil ve své závěti, vyplatiti ze svého jmění 4000 zl na založení samostatné fary v Sopotech. Pohnutkou k tomu bylo stálé naléhání P. Josefa Varhánka, faráře přibyslavského, aby při chrámu Páně v Sopotech ustanoven byl stálý duchovní. Myšlence té byl nakloněn také vikář polenský, děkan P. Petr Florian, který daroval vrchnímu Khautzovi zlaté hodinky, za které dal 77 dukátů čili 317 zl, když tento se uvolil, že zřídí při kostele sopotském příbytek pro místního kaplana. Khautz dal hodinky darem své nevěstě, později své manželce. Když zemřel, prohlásila tato, že zůstalo po něm jmění toliko 2500 zl. Po dlouhém naléhání děkana P. Floriana uvolila se z nich věnovati na fundaci kaplana v Sopotech 1000 zl, které měl Khautz na dluzích u polenské židovské obce. Aby se zbavila závazku vystavěti příbytek pro sopotského kaplana, vrátila hodinky polenskému děkanu. Na dotaz vikáře P. Varhánka byl děkan Florian ochoten věnovati je knížeti na stavbu fary v Sopotech.

Vikářem byl v té době již P. Varhánek. Ten neopustil myšlenku zřídití při sop. kostele místo trvalé pro samostatného duchovního ze zřetele. Když vdova Khautzova tvrdila, že pozůstalé jmění po jejím manželovi je nepatrné a byla svolna ze své dobré vůle věnovati myšlence a úmyslu jeho pouze 1000 zl, ač se před pohřbem vyjádřila, že fundace založena musí být, i kdyby měla ze svého jmění dáti, obrátil se P. Varhánek s důraznou prosbou ke knížeti, aby zbožné a spásonosné smýšlení a přání svého bývalého služebníka vzal do své ochrany a co v pozůstalosti schází, to aby z úcty k Panně Marii ze svého doplnil a kaplanskou nadaci v Sopotech svým jménem a pod vlastní patronací založil. Zaslouží prý se tím o poctu Boží, jeho Matky Marie, o rozmnožení mariánského kultu a hlavně a především o vyhubení kacířství, v těchto krajích bujícího a o rozšíření církve římsko-katolické. Aby prosbu zdůraznil, poukazoval na nebezpečí kacířských sekt, které podle jeho zjištění v okolních osadách má četné přívržence. Hnázdem kacířství byla dle něho obec Sobinov a Markvartice, odkud se bludné učení do okolních míst, ba až do Moravy rozlévalo. Zde měl v Sobinově sklad kacířských knih Václav Čoudil, po němž Tomáš Batík, kterí ze Žitavy v Lužici velké množství bludařských knih sem donesli.

Markvartice byly dle P. Varhánka večeřadlem kacířů.....

Sklad bludařských knih donesených do Sabinova z Drážďan a ze Žitavy byl u Jana Vepřovského. Ten je nejen přechovával, ale i rozširoval. ... Ze skladu u Vepřovského roznášel je po Čechách a po Moravě zeť jeho, truhlář Jan Janáček. Byl i v Žitavě pro nové knihy, jak sám doznal vikáři P. Varhánkovi, jsa od něho 1. září 1759 dopaden při činu, v Polné uvězněn a na děkanství vyslýchán. Ze v Sabinově bludařství panuje pochází prý odtud, že zdejší lidé mají daleko do Krucemburku do kostela, kde pravé slovo mohou slyšeti. Tomu se může odpomoci dosazením duchovního k sopotskému kostelu. Přichází sem každoročně velice mnoho ctitelů Panny Marie, kteří odcházejí od zde bez duchovní útěchy, poněvadž zde není kněze, který by jejich zpověď vyslyšel a jim svátost oltární podal. Toto bylo pohnutkou že hejtman Khautz zamýšlel zde zřídit místo samotného duchovního.

Na naléhání P. Varhánka uvolil se kníže Karel dne 31. října 1760 doplniti částku 1000 zl z pozůstatosti Khautze na 4000 zl.

Z úroků měl být vydržován kaplan v Sopotech. Konsistoř žádala, aby pro něho určil také dávku piva. Kníže z počátku odpíral tomuto požadavku, konečně jej však přece přijal. Na stavbu fary navrhoval P. Varhánek, aby se použilo jmění uvězněných Vepřovských. Kníže se však uvolil vystavěti ji ze svých prostředků.

Prvním duchovním při kostele v Sopotech se stal nejstarší polenský kaplan P. Josef Vrba. Předpoklad P. Varhánka, že zřízením samostatného duchovního v Sopotech se náboženské poměry zlepší se nesplnil. Dne 5. června 1768 oznamuje znova, že v okolí Krucemburku a Sopot jest opět na 80 osob podezřelých z bludařství. Našlo se u nich mnoho závadných knih pocházejících ze Slezska a ze Žitavy v Sasku..... To jest jedině možné, že polenští poddaní volně bez ohlášení úřadům odcházejí do Uher, Slezska a zde zejména ve Friedrichgrätzlu a v Neudorfu dlouho se zdržují, žijí s kacíři, přijímají večeři pod obojí způsobou, zvou sem jiné a vracejí se pak nasáklí úplně německým kacířstvím a opatřeni knihami, které dědí jeden po druhém, tak se neřest stává dědičnou.....

Poutě byly stále hojně navštěvovány poutníky z blízka i dálí, tak ku př. z Chotěboře na paměť nadpřirozeného osvobození od moru, z Německého Brodu, Libice, Krucemburku, z obcí německého ostrůvku jihlavského, z Vepřové, Šenfeldu. Stavěla se procesí z Polné, Nížkova, z Přibyslavi, na zpáteční cestě od milostného obrazu sv. Salvátora v Chrudimi. Docházelo až na 2000 lidí ke zpovědi. To bylo kolem roku 1790.

Guberniálním výnosem ze dne 7. března 1817 byla od Borové k Sopotům přifařena vesnice Střížov, s osadou Hájkem a dvorem Bídou. Střížovská obec se zavázala dávati lokalistovi sopotskému a jeho nástupcům ročně 6 mír žita in natura a 1 zl 40 kr hotových peněz, jakož i všechny štolovní poplatky. Tyto od přifařených obcí přináležely z polovice kruceburskému faráři. Výnosem biskupské konsistoře královéhradecké ze dne 22. března 1827 byly mu přiznány požitky štolové v plném rozsahu, takže se od té doby nemusel o ně děliti s kruceburským farářem. Sopotské kaplenství bylo ministerstvem vyučování ve srozumění s biskupskou konsistoří dne 22. března 1860 povýšeno na faru.

Prvým farářem se stal P. Josef Tyll.

oooooooo

V květnu 1807 stěžuje si kaplan Xaver Fr. Šeps/Schöps/ na příliš velkou nákolnost svých farníků k nesmírným zábavám, ku hře, tanci a opilství, kterýmžto neřestem oddávají se i v největších svátcích a zakázaných dnech postních, pustice úplně uzdu svých prostopášnostem. Tomu zabrániti on nemůže, ale rychtář. Také nekatolíci chovají se urážlivě, o čemž on jako duchovní nemůže pomlčeti, poněvadž se tím dává špatný příklad jeho ovečkám. Jsou tak drzí, že jejich jednání vzbuzuje nevoli osadníků, zneuctívá svaté náboženství a nejvyšší dvorské nařízení. Také veřejně pracují o mariánských a jiných svátcích a to svévolně, jen aby ten den zneuctili. Dal je napomenout, ale o svátku sv. Jana Nepomuckého opět tkali, o ranních bohoslužbách pracovali na tkalcovských stavech, jmenovitě sopotský tkadlec František Sedlák. Když se mnozí osadníci nad tím horšili a jej napomínali, vysmíval se jim. Tací mají býti dle nařízení ze dne 2. ledna 1782 potrestáni. Horšího činu dopustily se děti Jiřího Lédla ze Sopot, 16 letý syn a dcera, kteří obraz Matky Boží v lese potřísnily, kamením poházely, bičem rozbily a přitom různého rouhání se dopustily.

Jan Zvolánek ze Sobinova, zamezil, aby manželka jeho syna, katolička, chodila o svátcích a nedělích k bohoslužbám a o velikonocích ke zpovědi.

Johanna vdova po myslivci Søvobodovi, svého syna a dceru, kteří poněvadž byl otec katolík, museli býti též katolíky, vodila je k pastorovi do Krucemburku....

Roku 1836 darovali německobrodští poutníci sopotskému obrazu P.M. ~~českého~~ šňůru 12 pravých perel s přiveskem dukátu. Obraz byl majitelem 13 šňůr perel.

Básnička o sopotském kostelíku

oooooooooooooooooooo

V r. 1905 nákladem Tobiáše Starého obchodníka ze Sobíňova a jeho bratra Jarouše Starého malíře, byla vydána pohlednice se sopotským kostelem a s básničkou. Tato básnička byla i hrněčcích, které se prodávaly o poutích.

Tak zticha hledí kostelík
s kopečku na ten náš dol,
na všechnu práci, lopotu,
na všechno štěstí i bol,
a tiše hledí kolem zdí,
na rovů nízkých dav,
kde dříme tiše, tichounce
již tolik drahých hlav.

oooooooooooooooooooo

O více jak sedmdesát let později vznikla o sopotském chrámu jiná básnička /r. 1977/, složena K.J.

Ten sopotský kostelíček
do údolí shlíží,
nedaleko svými břehy
Doubravka se blíží.

Staletí tu mnohá stojí
jako hrad na skále,
předkové ho postavili,
k Boží cti a chvále.

Strmé hradby střeží zemi,
kde předkové leží,
jen ty vlnky stále hravé,
v Doubravce dál běží.

Mnoho jich tu odpočívá
v posvěcené hlíně,
v české zemi, v rodném kraji,
jak^vmatčině klímě.

oooooooo

Modlitba k MATCE BOŽÍ SOPOTSKÉ

/Byla otištěna na obrázcích
sop. kostela, nadruhé straně-
v roce 1890. Náklad P. Havlík.

Upravena r. 1988. K.J.

Pomocnice má, Panno Maria! Vzhlédni milostivě na pokorné prosby, které k Tvému trůnu vysílám a přispěj mi ve všech potřebách duchovních i tělesných ku pomoci! Matko milostivá, Ty s útočiště všech hříšníků. Vypros tedy i mně u Svého Syna milost pravé kajícnosti k odpuštění hříchů a nauč mne kráčet cestami bohumilým cností po celý můj život. Ochráň mne vždy ode všeho zlého, zvláště až večer mého života se přiblíží, při mne stůj a pomáhej mi bojovat proti nepřátelům mého spasení. A až má duše vyjde z těla, doved ji do nebeské slávy. Amen!

+++++

MATIČKO SOPOTSKÁ

oooooooooooooo píšeň na nápěv: Sbohem má radosti, velebná svátostí.
Složená v červenci L.P. 1977. K.J.

V sopotském kostele na hlavním oltáři,
obraz Matky Boží v zlatém rámu září.

Již mnohá staletí lid zde Matku vzývá,
před jeím obrazem často se modlívá.

Vroucně se lid modlí, o milosti prosí,
v radostech i bolu slzy svoje rosí.

Prosíme Tě Panno bez úhony čistá,
nauč nás milovat Tvého syna Krista.

Přimlouvez se za nás u milého syna,
aby odpuštěna byla naše vina.

Matičko Sopotská oslavujem Tebe,
vypros pro nás zdraví a po smrti nebe.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

V SOPOTECH NA SKÁLE /nápěv: Sbohem má radosti.../ L.P. 1977 - K.J.

V Sopotech na skále kostel shůry shlíží,
kolem něho řeka Doubravka se blíží.

I když kostelíček je malý, chudičký,
je v něm vzácný obraz Kristovy Matičky.

Více jak šest věků lidé sem putují
a Matičce Boží bolesti svěřují.

Za dlouhou tu dobu mnoho jich sem přišlo,
aby od Matičky, milost si dneslo.

I my jsme sem přišli, bychom chálu vzdali,
od Matičky Boží požehnání vzali.

V této slavné chvíli, v zbožném rozjímání,
Prosíme Tě, Matko, chraň nás do skonání.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

VÝBĚR Z FARNÍCH KRONIK SOPOTY-SOBIŇOV

ZPRÁCOVAL V BŘEZNU L.P. 1988 - K. J.

oooooooooooooooooooo

OBSAH

STRANA

Úvodem	1
Inventář kostela v Sopotech r. 1843	2 - 8
Překlady z německy psané farní kroniky č.1	8 - 10
Povodeň r. 1880	10 - 11
Podivuhodná užravení	11
Povodeň r. 1883	12
Rok 1887 - P. Havlík nastoupil v Sopotech, P. Janáček odešel	12 - 13
Rok 1888 - Úmrtí učitele Pavluse	13
Rok 1892 - Uražení církve katolické	13
Rok 1892 - Návštěva biskupa Ferd. J. Kalouse	14
Rok 1897 - Nové prapory, milodary	14
Rok 1898 - Zlehčování katolických obřadů	15
Rok 1902 - Výročí 250 let mariánského obrazu, 150 l. kostela	15
Rok 1902 - Vsazení Brynychových lip	15
Rok 1890 - obrázky kostela, nová studna, zastávka vlaků	16
Rok 1899 - Jednota kat. jinochů a mužů, řád podp. poklad.	17 - 19
Z včelařského almanachu	19
Rok 1903 - Hrozné krupobití	20
Rok 1907 - Tábor lidu v Sopotech	20 - 21
Rok 1907 - Telegrafní úřad v Sopotech	21
Rok 1907 - Krupobití, vichřice, liják	21
Rok 1908 - Krupobití	21
Rok 1908 - Neštěstí na přejezdu v Bílku, Zlomyslnost	22
Rok 1911 - Náboženské poměry	22 - 23
Rok 1911 - Zkácení javorů u kapličky	23
Rok 1912 - Nové vlaky	23
Spojení vlakové a autobusové r. 1988	24
Rok 1911 - Hrozná horka, nový obraz na kříži u ev. Hřbit.	24
Z pamětní listiny, nalezené v čp. 105, v Sopotech	25 - 27
Rok 1912 - Surové napadení kostelnice Dočekalové a K. Peřiny	27 - 28
Jeden měsíc za vraždu	28 - 30
Rok 1912 - Zřízení telefonu, nový majitel Křivého- Kostkan	30
Rok 1913 - Nečinnost Katolické jednoty	31
Rok 1914 - Kázání při májových pobožnostech, Bratrstvo růžencové	31 - 32
Rok 1916 - Generální kanonická visitace	32
Rok 1917 - Školní poměry	32 - 33

Rok 1918 - Poměry po osvobození	33
Rok 1919 - Výpověď regenschorimu Kubátovi	33 - 34
Obrazoborství po 1. světové válce	34 - 35
Rok 1921 - Sčítání lidu, Agitace k odpadu od c. kat.	35
Rok 1922 - odhalení pomníku padlým ve Střížově	36
Rok 1925 - Nepříjemnost faráře Maye	36
Rok 1926 - Výpověď školníku Peřimovi	36
Rok 1927 - Chřipka - smrtelné oběti	36
Rok 1928 - Počasí, volby	37 - 39
Rok 1929 - Úmrtí P. Máky, Lhostejnost věřících, Výpověď kostelníku Ondráčkovi, Zlé zacházení s farářem, Žaloba na kněze	39 - 40
Rok 1930 - První misie v Sopotech	40
Rok 1931 - Požár v Hájku	40
Rok 1931 - Zpracování polomového dříví, Sjezd mládeže kat.	41
Rok 1932 - Sjezd eucharistický ve Žďáře	41
Rok 1932 - Počasí, Nezaměstnanost, Žloba vůči faráři	41
Rok 1933 - Misie v Sopotech	41 - 42
Rok 1934 - Nucený odchod poštmistra	42
Rok 1935 - Pračka pro poštmistrovou Zaměstnanost lidí	42
Rok 1936 - Vytlučení kostelních oken	42
Rok 1936 - Napadení faráře Jos. Dvořákem, kapelníkem	43
Rok 1936 - Gener. visitace Dr. Mořice Píchy	43
Rok 1936 - Pokus zrušit žel. zastávku v Sopotech Pokus zrušit poštu v Sopotech	43
Rok 1937 - Vojenská kasárna v Bílku Požár v Nové Vsi, Práce lidu	44
Rok 1938 - Založení SOKOLA	44
Rok 1939 - Počasí, Kříže do škol, Příchod Němců	45
Rok 1940,- Mrazy, Nedostatek uhlí	45 - 46
Rok 1942 - Odevzdání zvonku	46
Rok 1941 - Zaměstání farníků	46
Z nalezeného rukopisu P. Maye	46 - 48
Zápis P. Krandy- choroba P. Maye, úmrtí	49
Rok 1952 - Poutní slavnosti, výuka náboženství	49
Rok 1953 - Slavnost Božího Těla, Likvidace hřbitova, Poutní slavnosti	49 - 50
Rok 1954 - Vzkříšení, Poutě, Výuka náboženství	50
Rok 1958 - Velikonoce, Odstěhování P. Krandy do Křížové, Úmrtí P. Krandy r. 1987	51

Rok 1960 - Předání farního archivu	52
Rok 1970 - Nový kněz v Sopotech - P. Jar. Barouš	52
Rok 1978 - Úmrtí duch. správce P. Barouše, pohřeb	52 - 55
Činnost a úmrtí kněze P. J. Berana	55 - 56
Řek 1984 - Úmrtí Pavla Laciny ze Sobíňova	56 - 57
Karel Starý - řeholník, bratr Simeon	58 - 62
Přehled působících kněží v Sopotech	62 - 63
Z archivu polensko- přibyslavského	63
Slavnost v novém chrámu v Sopotech, roku 1752 a náboženské poměry	64 - 66
Básničky o sopotském kostelíku	67
Modlitba k Matce Boží Sopotské - r. 1890	67
Písně: Matičko Sopotská, V Sopotech na skále	68
OBSAH	69 - 71

VÝBĚR Z FARNÍCH KRONIK SOPOTY - SOBÍ -

--- NOV ----- 7 X

R O K ----- 1988

Z P R A C O V A L ----- K. J.

S T R A N ----- 71

Z Á V Ě R E M

oooooooooooooooooo

V záznamech se prolínají různé názory, myšlenky, ctnosti i nedostosti, klady i zápory, nadšení i lhostejnost - tak jak šla doba a generace za generací. Za ten čas se vyměnilo mnoho lidí, lidí různých povah, lidí dobrých i zlých, tvrdých a zase poddajných, měnivých i konservativních.

Jen člověk, jenž zná rozličnost lidského myšlení pochopí, někdy i podivné názory hlasatelů dobra a lásky, ale i těch, jenž vždy v dějinách lidského rodu bývali a bývají ovládání a jsou nakloněni více k zlu, než k lidskosti, soudržnosti a čestnému spravedlivému soužití. Člověk chápavý a s otevřeným srdcem, může najít ve VÝBĚRU hodně k zamýšlení a taky i k svému poučení.

A to je i moje přání těm, pro něž jsem, tento Výběr z kronik zpracoval. Ať prožívají při čtení, tak jako já prožíval při zpracovávání, staletí minulá, v nichž žili v růžosti i žalosti naši předkové- lidé, dávno obrácení v prach, lidé dávno zapomenutí.

**SKUTKY NAŠICH PŘEDKŮ, BUDIŽ NÁM VÝSTRAHOU,
ALE TAKÉ PONAUČENÍM!!!**

ooooooooooooooooooooooooooooK.J.oooooooooooooooooooo